Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

15 МАЯ 2008 г.
ЧАЦВЕР
№ 88
(26201)

Кошт 430 рублёў

ВЫДАЕЦЦА З 9 ЖНІЎНЯ 1917 Г.

Акцыі

ЗАКАХАНЫХ ЗАПРАШАЮЦЬ САЛАЎІНЫЯ НОЧЫ

Грамадская арганізацыя «Ахова птушак Бацькаўшчыны» (АПБ) сумесна з Мінскім гарадскім камітэтам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя наладжвае 17—18 мая ў сталіцы акцыю «Салаўіныя ночы». Мэтай акцыі будзе не толькі знаёмства мінчан з гэтым начным спеваком, але і падлік колькасці салаўёў, выяўленне праблем птушак і вызначэнне месцаў іх пражывання.

Прылёт салаўёў у Беларусь з месцаў зімоўкі ў Паўднёва-Ўсходняй Афрыцы пачынаецца ў апошнія дні красавіка — пачатку мая, — паведаміў рэдакцыі спецыяліст па экалагічнай адукацыі АПБ Руслан Шайкін. — Першымі ў Мінск прылятаюць самцы. Адразу пасля прылёту яны пачынаюць спяваць. Песня для гэтых невялікіх птушак мае некалькі значэнняў. Спевамі самцы запрашаюць на выбраны ўчастак будучых сябровак, а таксама паведамляюць іншым салаўям-канкурэнтам аб тым, што гэты ўчастак ужо заняты для гнездавання. Песня салаўёў складаецца з асобных цэльных куплетаў, якія арнітолагі называюць каленамі. Звычайна ў песні салаўя не больш за 10 кален, і па іх колькасці вызначаюць лепшых вакалістаў. Спевы салаўя ў галінках квітнеючай чаромхі напрыканцы дня для закаханых з'яўляецца бадай самым яркім і рамантычным знакам вясны.

Дзіўна, але ў вялікіх гарадах ёсць людзі, якія ніколі не чулі салаўя або не звярталі ўвагі на крылатага віртуоза. Асабіста я ведаю каля 15 пунктаў у прыватным сектары Мінска, дзе менавіта цяпер увечары і раніцай выразна і распазнавальна спяваюць салаўі. **У рамках акцыі «Салаўіныя ночы» 17 мая з 10.00 да 16.00 у Цэнтральным батанічным садзе будзе арганізавана спецыяльная пляцоўка,** на якой можна будзе паслухаць салаўёў, атрымаць кваліфікаваныя адказы на ўсе пытанні аб салаўях і іншых птушках ад прафесійных арнітолагаў, паназіраць за салаўямі і іншымі відамі крылатых. Кожны ўдзельнік акцыі бясплатна атрымае поўнакаляровы буклет "Салаўіныя ночы" і змога паназіраць за птушкамі з дапамогай бінокляў і падзорных труб.

Прыняць удзел у падліку салаўёў у галоўным мегаполісе краіны можа кожны мінчанін і госць сталіцы. Дзеля гэтага дастаткова наведаць бліжэйшы парк ці сквер і паслухаць салаўёў, звярнуць увагу на гэтых птушак падчас адпачынку. У зялёных раёнах горада гэта магчыма зрабіць непасрэдна з балкона кватэры. Аб месцазнаходжанні спяваючага салаўя арганізатары акцыі просяць паведамляць па тэлефонах:

+375 (17) 263 06 13, +375 (17) 263 01 30 (стацыянарныя апараты)
+375 (29) 223 06 13, +375 (29) 101 68 87 (мабільныя тэлефоны).

Званіць 17—18 мая можна ў любы час сутак, нават уначы.

Пасля апрацоўкі атрыманай інфармацыі спецыялісты грамадскай арганізацыі «Ахова птушак Бацькаўшчыны» плануюць скласці карту распаўсюджвання гэтых птушак у горадзе, выявіць рэгіёны, дзе салаўі зніклі, а дзе наадварот — з'явіліся. З дапамогай добрых людзей арнітолагі змогуць амаль дакладна падлічыць колькасць салаўёў, якія жывуць у Мінску, выявіць, як вагаецца іх колькасць у розныя гады і якія праблемы сустракаюць птушкі ў буйным горадзе.

Салаўёў у гэтыя выхадныя будуць уважліва слухаць у сямі населеных пунктах краіны, бо акцыя «Салаўіныя ночы» акрамя сталіцы будзе праведзена таксама ў Слоніме, Кобрыне, Шуміліне, Мядзелі, Сянно і Жодзіне. У гэтых раёнах кіраваць падлікам птушак будуць мясцовыя службы АПБ.

Сяргей КУРКАЧ.

Прамая лінія

Калі ў вушах шуміць і звініць

Згодна са статыстыкай, ад 4 да 6 працэнтаў жыхароў нашай планеты пакутуюць ад тых ці іншых парушэнняў слыху. Якія асноўныя прычыны ўзнікнення захворванняў вуха? Ці можна папярэдзіць заўчаснае аслабленне слыху? Наколькі эфектыўныя сучасныя слыхавыя апараты? Што рабіць, калі ў вушах шуміць і звініць?

На гэтыя і іншыя пытанні падчас нашай чарговай «прамой лініі» адкажа **загадчыца дарослага сурдалагічнага аддзялення Рэспубліканскай клінічнай бальніцы паталогіі слыху, голасу і мовы Ніна Юр'еўна КАСЦЮК.** ***«Прамая лінія» адбудзецца 20 мая, у аўторак, з 16.30 да 18.00 па нумарах: 8 (017) 292 38 92 і 292 38 21. Папярэднія пытанні можна пакінуць па тэлефонах: 8 (017) 287 18 36 (Вольга Шайко) і 287 18 29 (Святлана Барысенка).***

Пераможам жаночы рак

На пытанні адкажуць **загадчыца аддзела анкагінекалогіі Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтра анкалогіі і медыцынскай радыялогіі імя М.М. Аляксандрава, доктар медыцынскіх навук Ірына Аляксандраўна КАСЭНКА і загадчык аддзела анкамаммалогіі Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтра анкалогіі і медыцынскай радыялогіі імя М.М. Аляксандрава, доктар медыцынскіх навук, прафесар Леанід Аляксеевіч ПУТЫРСКІ.** ***Свае пытанні вы можаце пакінуць у рэдакцыі газеты па нумары 8 (017) 287 18 29 (Святлана Барысенка) да 17 мая.***

СА «ЗВЯЗДОЙ» — У ДРУГІМ ПАЎГОДДЗІ!

Ідзе падпіска на II паўгоддзе і III квартал 2008 года

Падпісныя цэны на газету «Звязда» (у рублях)

Індэкс	на 1 месяц	на 3 месяцы	на 6 месяцаў
63850 (індывідуальны)	9200	27600	55200
63145 (індывідуальны льготны для пенсіянераў, ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны)	8700	26100	52200
63858 (ведамасны)	14700	44100	88200
63239 (ведамасны льготны для ўстаноў міністэрстваў культуры, адукацыі і аховы здароўя)	13400	40200	80400

РОЗГАЛАС

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ СУТАК

ПАЧЫНАЕЦЦА ПАЛЯВАННЕ

З 15 мая ў краіне пачнецца летне-восеньскі сезон палявання на дзіка на патравах сельскагаспадарчых культур.

З засады, з падыходу, з падманьваннем можна будзе паляваць на дарослых самцоў, старэйшых за два гады, і маладняк да двух гадоў любога полу. З гэтай жа даты дазваляецца і індывідуальныя трафейная і селекцыйная здабыча з засады, з падыходу, з падманьваннем казулі.

ТОК ДАВАЎ СВЯТЛО І БІЎ РЫБУ

Менавіта такую «канструкцыю» выявілі супрацоўнікі дзяржаўнай прыродаахоўнай установы «Нацыянальны парк «Нарачанскі» на беразе возера Нарач паблізу рэстарана.

700 метраў провада (з іх 400 метраў праходзіла пад зямлёй) былі падключаны да мачты вулічнага асвятлення. Пры ўключэнні святла ток падаваўся і на провад у вадзе. Апошні быў адключаны і канфіскаваны. А з дна возера паднялі 138 асобінаў розных відаў рыбы (у тым ліку 129 асобінаў вугра) агульнай вагой 81 кілаграм. Урон зламыснікамі быў нанесены ў асабліва буйным памеры — каля 2000 базавых велічынь (70 мільёнаў рублёў).

Сяргей РАСОЛЬКА.

МІЛЬЁНЫ БУХГАЛТАРА

Былому галоўнаму бухгалтару Цэнтралізаванай бухгалтэрыі ўпраўлення адукацыі адміністрацыі Фрунзенскага раёна Мінска прад'яўлена абвінавачанне ў крадзяжы.

Паводле даных упраўлення інфармацыі і грамадскіх сувязяў МУС, следствам устаноўлена, што пад кіраўніцтвам гэтай прадпрымальнай жанчыны дзейнічала арганізаваная група, у склад якой уваходзілі адказныя асобы і іншыя супрацоўнікі бухгалтэрыі (не менш за 5 чалавек). Карыстаючыся сваімі паўнамоцтвамі, гэтыя людзі выкрадалі грошы ўпраўлення адукацыі, якія выдзяляліся для выплаты зарплаты работнікам сярэдніх школ, дзіцячага дома, дзіцячых садкоў і прыёмных сем'яў Фрунзенскага раёна. На працягу 2004—2007 гадоў у спісы на залічэнне зарплаты прайдзісветы ўносілі заведама несапраўдныя звесткі аб атрымальніках і сумах, пасля чаго грошы пералічваліся ў банк на карт-рахункі саўдзельнікаў, сваякоў і знаёмых — супрацоўнікаў упраўлення адукацыі, якія мелі пластыкавыя банкаўскія карткі. Каб было зразумела, які капітал асеў у кішэнях зламыснікаў, заўважым, што штомесяц на працягу трох гадоў імі неабгрунтавана налічваліся грашовыя сродкі ад 140 тысяч рублёў да 7 мільёнаў. Агульны ж урон, нанесены аферыстамі, склаў больш за 314 мільёнаў рублёў. Галоўны бухгалтар узята пад варту.

ТАКІ ВОСЬ ПАЛКОЎНІК?..

Генеральнай пракуратурай Беларусі па матэрыялах галоўнага ўпраўлення ўласнай бяспекі МУС узбуджана крымінальная справа ў дачыненні да былога намесніка начальніка УУС Мінаблвыканкама — начальніка ўпраўлення кадраў (статс-сакратара), палкоўніка міліцыі.

Падазраецца 44-гадовы сталічны жыхар у тым, што ў жніўні 2007 года, прадставіўшы несапраўдныя дакументы ў жыллёва-бытавую камісію згаданага УУС і адміністрацыю Фрунзенскага раёна Мінска, атрымаў службовую трохпакаёвую кватэру. Акрамя таго, ён падазраецца ў тым, што ў перыяд з лета мінулага года па студзень гэтага даваў указанні залежным ад яго па службе адказным асобам па арганізацыі будаўніцтва дачнага дома ў Мядзельскім раёне, рамонту дачнага дома і будаўніцтва лазні ў Стаўбцоўскім раёне з выкарыстаннем асуджаных, якія адбывалі пакаранне ў папраўчай установе адкрытага тыпу.

Ігар ГРЫШЫН.

ЖАНЧЫНА З СЕТКАЙ. БРАКАНЬЕРСКАЙ

На жаль, колькасць выпадкаў браканьерства, нягледзячы на суровыя пакаранні, застаецца даволі вялікім.

Мужыкоў з ружжамі ці сеткамі яны не спыняюць. А вось каб праваарушальнікам была жанчына, такое здараецца не вельмі часта. Работнікі Віцебскай аблінспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету на возеры Вымна Гарадоцкага раёна быў затрыманы менавіта такі браканьер — грамадзянка, якая падчас веснавой забароны на лоўлю рыбы здабывала яе забароненымі прыладамі, сеткамі. Канфіскаваны тры сеткі агульнай даўжынёй 155 метраў і 59 асобінаў розных відаў рыбы. Урон прыродным рэсурсам склаў больш за 1,9 мільёна рублёў. На месца, як і належыць, выклікалася следча-аператыўная група мясцовага РАУС, пасля матэрыялы былі накіраваны ў пракуратуру Віцебскай вобласці для разгляду пытання аб узбуджэнні крымінальнай справы.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Парламенцкі дзённік

Дэпутаты прынялі законапраекты, якія пашыраць правы грамадзян у атрыманні якаснага медыцынскага абслугоўвання і будаўніцтва жылля

Пятнаццаць законапраектаў, якія закранаюць самыя розныя сферы жыцця нашага грамадства, разгледзелі ўчора на пленарным пасяджэнні дэпутаты Палаты прадстаўнікоў.

У прыватнасці, у другім чытанні разглядаўся **праект закона «Аб ахове здароўя».** Гэтым законапраектам, дакладней — прапанаванымі змяненнямі і дапаўненнямі — удакладнены палажэнні дзеючага ў краіне закона аб ахове здароўя з улікам практыкі яго прымянення. Дэпутаты палічылі, што ёсць неабходнасць удасканаліць прававое рэгуляванне грамадскіх адносінаў у гэтай галіне, каб больш канкрэтна забяспечыць правы грамадзян на даступную і кваліфікаваную медыцынскую дапамогу. Аб гэтым заявіў міністр аховы здароўя Васіль Жарко. Паводле яго слоў, дакументам удакладнены шэраг паняццяў. «Законапраектам вызначана паняцце «эўтаназія», якая ў Беларусі забароненая», сказаў В. Жарко.

Як адзначыў, выступаючы перад дэпутатамі, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі па ахове здароўя, фізічнай культуры, справах сям'і і моладзі Уладзімір Ісаеў, у праекце закона замацоўваецца права грамадзян на даступнае медыцынскае абслугоўванне, у тым ліку на бясплатную медыцынскую дапамогу ў дзяржустановах аховы здароўя за кошт рэспубліканскага і мясцовых бюджэтаў. Акрамя таго, у праект новай рэдакцыі закона ўвайшлі нормы, якія вызначаюць такія віды меддапамогі, як першасная і спецыялізаваная, формы — хуткая і планавая медыцынская дапамога.

У папраўках замацавана права грамадзян на атрыманне медыцынскай дапамогі за кошт асабістых сродкаў у дзяржаўных унітарных прадпрыемствах, арганізацыях аховы здароўя прыватнай формы ўласнасці і ў індывідуальных прадпрымальнікаў. Вызначана кола асобаў, якія маюць права паведамляць інфармацыю аб стане здароўя пацыента. У законапраекце таксама вызначаныя правы і абавязкі работнікаў аховы здароўя.

У другім чытанні разглядаўся і **праект закона «Аб іпатэцы».** Гэты нарматыўны акт рэгулюе адносіны ў сферы іпатэкі і стварае прававую аснову доўгатэрміновага іпатэчнага крэдытавання. У законапраекце пералічаныя падставы ўзнікнення іпатэкі, а таксама маёмасць, якая можа быць яе прадметам, абавязкі і патрабаванні, якія забяспечваюцца іпатэкай.

Вызначаецца паняцце закладной як каштоўнай паперы. Прадугледжана, што закладная складаецца заклададаўцам і выдаецца першапачатковаму закладатрымальніку арганізацыяй па дзяржаўнай рэгістрацыі нерухомасці. Кожны наступны ўладальнік закладной абавязаны зарэгістраваць пераход да яго гэтага права ў Адзіным дзяржрэгістры нерухомай маёмасці. Адзін з важных абавязкаў заклададаўцы заключаецца ў тым, што ён павінен застрахаваць прадмет іпатэкі. Страхавы поліс у дадзеным выпадку з'яўляецца гарантыяй пры страце або пашкоджанні прадмета іпатэкі.

Галіна Палянская, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі па жыллёвай палітыцы, будаўніцтве, гандлі і прыватызацыі, адзначыла, што прыняты законапраект пашырыць магчымасці грамадзян па набыцці жылля, забяспечыць развіццё будаўнічага комплексу, будзе стымуляваць банкаўскую дзейнасць, прывядзе да ажыўлення фінансавага рынку, рынку каштоўных папер, будаўнічага рынку. Разам з тым дэпутат падкрэсліла, што для развіцця іпатэкі ў краіне неабходна прыняць яшчэ некалькі законаў, у тым ліку аб будаўнічых зберажэннях.

Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу прыняла таксама ў другім чытанні **законапраект «Аб ахове працы».** Як сказаў член Пастаяннай камісіі па працы, сацыяльнай абароне, справах ветэранаў і інвалідаў Іван Талкачоў, прыняцце гэтага дакумента абумоўленае неабходнасцю замацавання на заканадаўчым узроўні сістэмы рэгулявання грамадскіх адносінаў у галіне аховы працы. Законапраект утрымлівае артыкулы, якія рэгламентуюць дзейнасць работадаўцаў па забеспячэнні аховы працы.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

Рэйд Дзяржкантролю са «Звяздой»

ЗДАЦЬ ТЭЛЕВІЗАР У РАМОНТ І... НЕ АТРЫМАЦЬ ЯГО НАЗАД

І нават не знайсці канцоў — такая небяспека тэарэтычна маецца. Чарговы рэйд Камітэта дзяржкантролю, на які была запрошаная карэспандэнт «Звязды», быў накіраваны на тое, каб папярэдзіць падобныя выпадкі.

Раніцай аўторка ад дома № 3 па вуліцы Карла Маркса ў Мінску ад'язджаюць тры аўтамабілі. На адным з іх — супрацоўнікі Камітэта дзяржкантролю, на другім — супрацоўнікі фінансавай міліцыі, на трэцяй — прэса. Пачынаецца рэйд па прыватных рамонтных майстэрнях тэлерадыёапаратуры. Яго мэта — вызначыць адрасы, па якіх так ці інакш парушаецца закон Беларусі аб абароне спажыўцоў. Адзін з супрацоўнікаў дзяржкантролю трымае ў руках красавіцкі нумар бясплатнай рэкламнай газеты з абведзенымі аб'явамі і кароткімі каментарыямі, якія зроблены алоўкам на палях. Начальнік аддзела кантролю сферы паслуг Павел Крэмень дастае з кішэні аркушык паперы, на якім тыя ж самыя аб'явы ўжо змешчаныя ў табліцу, астатнія калонкі якой запоўнены папярэдне сабранай інфармацыяй.

— Падобныя рэкламныя газеты мы называем вокнамі ў ценявую эканоміку, — тлумачыць Павел Крэмень. — Спачатку мы вылучаем з рэкламных аб'яў тыя, дзе прапанаваныя паслугі не сертыфікаваныя, хоць падлягаюць абавязковай сертыфікацыі. Напрыклад, рамантаваць тэлевізар не можа чалавек, які не мае адпаведнай прафесійнай падрыхтоўкі. Інакш тэлевізар можа не проста аказацца канчаткова сапсаваным, але і стаць прычынай трагедыі ў доме. Яшчэ адзін важны пункт праверкі — адрас майстэрні. Нярэдка майстэрні размяшчаюцца ў звычайнай кватэры, што з'яўляецца грубым парушэннем Жыллёвага кодэкса.

З гэтага і пачынаецца наш рэйд — мы едзем па адным з адрасоў на праспект Ракасоўскага. Супрацоўнікі Камітэта дзяржкантролю папярэджваюць журналістаў, што выезд можа аказацца «няўдалым». У гэтым і захоўваецца інтрыга нашага першага візіту падчас рэйду.

— У мінулы раз кватэра на вуліцы Прытыцкага, у якую прыйшлі нашы спецыялісты, не мела ніякіх прымет жылля, з мэблі, акрамя вялізнай колькасці тэлевізараў розных марак і іншай апаратуры, былі толькі крэсла, тры сталы з інструментамі і дыягнастычным абсталяваннем. Нашы супрацоўнікі ўвайшлі туды як звычайныя кліенты, але як толькі ўбачылі, **што** ў кватэры — адразу адрэкамендаваліся, — расказвае прэс-сакратар Камітэта Кірыл Данілаў. — У ходзе далейшай праверкі высветлілася, што майстар гэты выкарыстоўваў у аб'явах назву фірмы, але працаваў цалкам на сябе. Ён працаваў у фірме і адначасова з'яўляўся прыватным прадпрымальнікам. Праверка выявіла, што за тры з паловай месяцы ён выканаў каля 700 заказаў на рамонт бытавой радыёэлектроннай апаратуры, электра-бытавых машын і тэлефонных апаратаў. Аказанне паслуг па рамонту гэтай тэхнікі магчыма толькі пры наяўнасці сертыфіката, якога ў прадпрымальніка не было. Грашовыя сродкі ад спажыўцоў ён клаў сабе ў кішэню. Толькі пасля з'яўлення ў майстэрні прадстаўнікоў Дзяржаўнага кантролю ён упершыню за тры апошнія месяцы выпісаў дакумент, які пацвярджаў прыём грошай.

На гэты раз двое супрацоўнікаў, мужчына і жанчына, паднімаюцца з невялікім старым тэлевізарам маркі «Юность» на восьмы паверх жылога панэльнага дома. Аднак дамовіцца з гаспадаром «майстэрні» адрамантаваць тэлевізар не ўдалося. Мы з'язджаем з праспекта Ракасоўскага з пустымі рукамі. Праверыць, наколькі гэты чалавек парушае закон, пакуль не атрымалася. Супрацоўнікі Дзяржкантролю набіраюць другі тэлефон і дамаўляюцца аб сустрэчы на гэты раз у двары дома па вуліцы Заслаўскай.

Цяпер падзеі разгортваюцца на вачах ва ўсіх. Мы загадзя выйшлі з машыны, у якой застаўся «кліент» з няспраўным тэлевізарам. Аляксандр Паўлавіч пазваніў з сотавага тэлефона яшчэ раз майстру, і той выйшаў з бліжэйшага пад'езда. Зірнуў на тэлевізар і перанёс яго ў сваю машыну.

— А якое вы мне пакінеце пацвярджэнне, што мой тэлевізар сапраўды ў вас? — спытаўся Аляксандр Паўлавіч.

— У вас жа ёсць нумар майго тэлефона, — адказаў майстар, — вы можаце пакінуць мне свой. Адрамантую і пазваню вам.

Гэта была ўжо нагода для таго, каб супрацоўнікам дзяржкантролю і фінансавай міліцыі адрэкамендавацца і патлумачыць сапраўдную мэту сустрэчы. Бо просты абмен тэлефонамі — недапушчальнае парушэнне правоў спажыўца. Дзе гарантыя, што гаспадар тэлевізара дазвоніцца да чалавека, якому ён гэты тэлевізар аддаў з мэтай рамонту? У дадзеным выпадку, як аказалася пасля праверкі дакументаў, такога не адбылося б. Сяргей Барысавіч — зарэгістраваны прыватны прадпрымальнік, які мае сертыфікат на сваю дзейнасць, адпаведную адукацыю, плаціць адзіны падатак і сапраўды, напэўна, сумленна рамантуе тэлевізары і вяртае іх гаспадарам. Але на яго месцы можа аказацца і зламыснік, які скарыстаецца даверам спажыўца.

— Безумоўна, я вінаваты, — пракаментаваў для журналістаў невясёлую сустрэчу з удзельнікамі рэйду тэлемайстар Сяргей Барысавіч. — Я не маю права браць да сябе тэлевізары. Мой сертыфікат дазваляе мне рамантаваць іх па месцы эксплуатацыі — дома ў кліента. Да таго ж, я павінен выдаць гарантыйны талон, дзе ёсць усе мае дакладныя каардынаты. Спадзяюся, што мая віна акажацца не настолькі цяжкай, каб мне забаранілі займацца гэтай дзейнасцю, бо гэта — значная крыніца даходу маёй сям'і. Іншым прадпрымальнікам скажу толькі — не парушайце закон нават у дробязях.

Сяргей Барысавіч напісаў тлумачальную запіску і атрымаў з рук супрацоўнікаў дзяржкантролю пералік дакументаў, з якімі ён павінен будзе прыйсці да іх. Бо тое, што адбылося на вуліцы Заслаўскай, — толькі нагода для праверкі яго дзейнасці як прадпрымальніка. Пасведчанне прадпрымальніка, сертыфікат, дыплом, квітанцыі, якія сведчаць пра плату адзінага падатку, Кніга скаргаў і прапаноў, пералік тарыфаў на паслугі, бланкі для гарантыйных талонаў пэўнай формы, Кнігу рэгістрацыі праверак, правілы бытавога абслугоўвання — усё гэта ён павінен будзе прадаставіць у аддзел кантролю сферы паслуг Камітэта дзяржкантролю.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Наступным адрасам у рэйдзе стала стацыянарная майстэрня ў Доме быта на адной з невялікіх вуліц у цэнтры сталіцы. Падазрэнне кантралёраў выклікала тое, што сертыфікат быццам бы мае адзін майстар, а тэлевізары прымае — іншы. Супрацоўнікі камітэта здалі тэлевізар у рамонт і дачакаліся, калі ён будзе адрамантаваны, каб праверыць, якія дакументы будуць выдадзены на рукі спажыўцу пасля завяршэння работы. Пры прыёме тэлевізараў у рамонт тут не быў аформлены бланк заказу ўсталяванага ўзору. На наступны дзень супрацоўнікі аддзела кантролю сферы паслуг пры атрыманні адрамантаванай тэхнікі ўпэўніліся ў тым, што ўладальнік майстэрні прыняў грошы за выкананую работу з парушэннем заканадаўства.

— Такія рэйдавыя праверкі — адна з формаў работы нашага падраздзялення, — рэзюмаваў праведзеную ў гэты дзень работу Павел Крэмень. — Калі мы падчас рэйда бачым, што сапраўды ёсць нейкія парушэнні заканадаўства, то робім паўнамаштабную праверку фінансава-гаспадарчай дзейнасці дадзенага прадпрыемства альбо прадпрымальніка. Па выніках праверак Камітэт дзяржкантролю інфармуе адпаведныя органы: Урад, у асобных выпадках — Прэзідэнта, для таго, каб распрацаваць заканадаўчыя меры па прадухіленні такіх парушэнняў. Наша мэта — прывесці работу прыватных прадпрымальнікаў у адпаведнасць з патрабаваннямі закона, каб спажыўцы не былі ўшчэмленыя ў сваіх правах. Прадпрымальнікі павінны працаваць у межах дзеючага гаспадарчага заканадаўства, прадстаўляць свае паслугі якасна і бяспечна.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

ЗША МОГУЦЬ РАЗМЯСЦІЦЬ У ГРУЗІІ ЭЛЕМЕНТЫ ПРА

ЗША могуць размясціць у Грузіі высокачастотны радар X-дыяпазону. Грузінскае ваеннае ведамства адмаўляецца каментаваць дадзеную інфармацыю, але мясцовыя эксперты не выключаюць магчымасці з'яўлення амерыканскай ПРА на Паўднёвым Каўказе, піша «Независимая газета».

Аб жаданні Пентагона ўсталяваць высокачастотны радар на тэрыторыі Грузіі і Турцыі не раз казаў былы кіраўнік Агенцтва ЗША па ПРА генерал Генры Аберынг. У прыватнасці, год таму, калі ўзніклі складанасці ў перамовах паміж Вашынгтонам і Прагай аб фінансавым баку пытання размяшчэння такога радара на тэрыторыі Чэхіі, ён заявіў аб магчымасці размяшчэння падобнай РЛС у Грузіі.

Прычын таму можа быць некалькі. Па-першае, ЗША па-ранейшаму не ўдалося дамовіцца з Прагай і Варшавай аб размяшчэнні на іх тэрыторыі элементаў трэцяга пазіцыйнага раёна амерыканскай стратэгічнай ПРА. Падпісанне дамовы паміж ЗША і Чэхіяй аб дасягненні згоды на пачатак работ па стварэнні тэхнічнай пляцоўкі для X-радара недалёка ад Прагі, вызначанае на пачатак мая, так і не адбылося.

Не пераадоленыя складанасці і ў дамоўленасцях на будаўніцтва базы для 10 супрацьракет на польскай зямлі. Варшава, паводле меркавання Вашынгтона, запатрабавала занадта вялікі кошт за рызыкі для сваёй бяспекі. Да таго ж у сваёй большасці жыхары Польшчы і Чэхіі (54 і 52 працэнты адпаведна) не хочуць размяшчэння сістэмы ПРА ЗША ў сваіх краінах.

ЛІТВА ЗРАБІЛА ДЗЕНЬ БАЦЬКІ ДЗЯРЖАЎНЫМ СВЯТАМ

Сейм Літвы абвясціў Дзень бацькі дзяржаўным святам. Яно будзе адзначацца ў рэспубліцы ў першую нядзелю чэрвеня. Ці будзе гэты дзень кампенсавацца за кошт аднаго з працоўных дзён, парламентарыі маюць намер вырашыць у хуткім часе.

Паводле слоў прадстаўніка Сацыял-дэмакратычнай партыі Альгірдаса Сысаса, увядзенне новага дзяржаўнага свята абумоўлена неабходнасцю ўмацавання сям'і ў літоўскім грамадстве. Дзяржаўны статус у рэспубліцы ўжо мае Дзень маці, які адзначаецца ў першую нядзелю мая.

РАСІЙСКІЯ БІЗНЭСМЕНЫ ПРАПАНАВАЛІ ЎВЕСЦІ КАРТКІ НА ХАРЧАВАННЕ

Расійскія бізнэсмены, якія выступалі на пасяджэнні «круглага стала» ў Грамадскай палаце, прапанавалі ўвесці ў краіне адмысловыя карткі на харчаванне. У Мінэканамразвіцця ўжо адзначылі, што катэгарычна супраць такой ініцыятывы.

Неабходнасць прыняцця тэрміновых мераў па абароне спажыўцоў ад высокай інфляцыі паўстала пасля таго, як увосень 2007 года моцна выраслі цэны на прадукты харчавання.

У кастрычніку Ўрад дамовіўся з вытворцамі сацыяльна значных тавараў аб замарозцы коштаў, аднак тэрмін дамовы мінуў у пачатку мая. У выніку хуткім часам у Расіі можа адбыцца яшчэ адзін скачок інфляцыі на асноўныя прадукты.

З-ЗА ЗАБАСТОЎКІ МЕДСЯСЦЁР У ШВЕЦЫІ АДКЛАДЗЕНА БОЛЬШ ЗА ПЯЦЬ ТЫСЯЧ АПЕРАЦЫЙ

У Швецыі ўжо чацвёрты тыдзень працягваецца страйк медсясцёр, якія патрабуюць павышэння зарплаты. У сувязі з гэтым на нявызначаны тэрмін адкладзеныя як мінімум 5,5 тысячы аперацый і 20,5 тысячы абследаванняў.

На сёння ў забастоўцы бяруць удзел больш за сем тысяч медыкаў. Члены прафсаюзаў медработнікаў патрабуюць павышэння мінімальнага заробку да 2,3 тысячы еўра і яго росту з будучага года на 180 еўра. Сёння сярэдняя зарплата шведскай медсястры складае 2534 еўра ў месяц.

ISSN 1990 - 763X

КУРСЫ ВАЛЮТ

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 15.05.2008 г. (для б/н разлікаў)

1 долар ЗША	2 137,00
1 еўра	3 295,79
1 латвійскі лат	4 726,31
1 літоўскі літ	953,80
1 чэшская крона	131,77
1 польскі злоты	970,61
1 расійскі рубель	89,59
1 украінская грыўня	445,21

Курсы замежных валют для безнаяўных разлікаў

Цэнтрабанк РФ

USD	23,8521
10 UAH	48,2748
1000 BYR	11,1493
EUR	36,8730

Курс у гандлёвых кампаніях (на 14.05.2008 г.)

USD	2135 / 2210

Агенцтва Уладзіміра Граўцова

Падпішыцеся на часопіс «Главный Бухгалтер. ГБ» на 2008 год у рэдакцыі па самай выгаднай цане. Тэлефон рэдакцыі: 209-69-01.

ААТ «Агенцтва Уладзіміра Граўцова» УНП 100024047 Ліцэнзія Мінсувязі № 02140/0172806 выд. 03.05.2004 да 02.05.2009

КУП «Минский областной центр учета недвижимости» ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже обращенного в доход государства здания конторы торговой базы, об. пл. 227,6 кв.м, расположенного по адресу: г. Любань, ул. Кирова, 90. Начальная цена – 77 696 000 бел .руб. Задаток 10 % от начальной цены перечисляется на р/с 3012020200010 Октябрьское отделение ОАО «БПС-Банк» МФО 153001357, УНП 690324015 КУП «Минский областной центр учета недвижимости». Оплата за объект производится в течение 2 (двух) месяцев и 25 (двадцати пяти) дней со дня подписания протокола о результатах аукциона. Переход прав на земельный участок будет осуществлен по решению местного исполкома. Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения. Аукцион состоится *17 июня 2008 г.* в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, ком. 321. Заявление на участие и необходимые документы принимаются по *16 июня 2008 г.* до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, ком.326.

Контактный телефон (8 017) 224 61 34.
Наш сайт в Интернете: www.rlt.by. УНП 690324015

КУП «Минский областной центр учета недвижимости» ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже, обращенного в доход государства здания столовой, об. пл. 686,9 кв.м, расположенного по адресу: Воложинский район, д. Гончары. Начальная цена – 179 755 000 бел. руб. Задаток 10 % от начальной цены перечисляется на р/с 3012020200010 Октябрьское отделение ОАО «БПС-Банк» МФО 153001357, УНП 690324015 КУП «Минский областной центр учета недвижимости». Объект продается без условий. Переход прав на земельный участок будет осуществлен по решению местного исполкома. Оплата за объект должна быть произведена в течение 2 (двух) месяцев и 25 (двадцати пяти) дней со дня проведения аукциона. Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения. Аукцион состоится *17 июня 2008 г.* в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, ком. 321. Заявление на участие и необходимые документы принимаются по *16 июня 2008 г.* до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, ком. 326.

Контактный телефон (8 017) 224 61 34.
Наш сайт в Интернете: www.rlt.by. УНП 690324015

Новы парадак распараджэння прыбыткам уведзены для цэментных заводаў

Прэзідэнт Беларусі 13 мая падпісаў указ № 252 «Аб дадатковых паступленнях у дзяржаўны мэтавы бюджэтны фонд нацыянальнага развіцця і напрамках іх выкарыстання».

Указам прадугледжана, што з 1 красавіка 2008 года па 31 снежня 2010 года цэментныя заводы штомесяц будуць уносіць у дзяржаўны мэтавы бюджэтны фонд нацыянальнага развіцця 80 працэнтаў прыбытку, які застаецца ў іх распараджэнні пасля выплаты ва ўстаноўленым парадку падаткаў і збораў. Таксама ў гэты фонд будзе накіравана 90 працэнтаў падатку на прыбытак, які выплачваецца цэментнымі заводамі.

З 1 красавіка 2008 года на ўнутраным рынку ўстаноўлена адпускная цана за 1 тону (у тары) айчыннага цэменту, роўная цане на імпартуемы цэмент, — $135 (без уліку ПДВ). У выніку ўвядзення адзінай цаны арганізацыі, якія вырабляюць цэмент, атрымаюць дадатковы прыбытак. Напрыклад, у 2008 годзе паступленні ў бюджэт ад увядзення адзінай цаны на цэмент складуць амаль Br240 млрд.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Парадак размяшчэння інфраструктуры пры будаўніцтве жылля зменены

Прэзідэнт Беларусі падпісаў 13 мая ўказ № 253 аб унясенні змяненняў ва ўказ № 72 ад 7 лютага 2006 года «Аб мерах па дзяржаўным рэгуляванні адносін пры размяшчэнні і арганізацыі будаўніцтва жылых дамоў, аб'ектаў інжынернай, транспартнай і сацыяльнай інфраструктуры».

Прадугледжваецца прадастаўленне мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі земельных участкаў забудоўшчыкам для будаўніцтва шматкватэрных жылых дамоў без аб'ектаў пазаквартальнай інжынернай і транспартнай інфраструктуры, але пры наяўнасці зацверджанай ва ўстаноўленым парадку праектнай дакументацыі на будаўніцтва такіх аб'ектаў. Пры гэтым органы мясцовага кіравання будуць забяспечваць увод у эксплуатацыю аб'ектаў пазаквартальнай інжынернай і транспартнай інфраструктуры ў раёнах шматкватэрнай жылой забудовы не пазней за тры месяцы да прыёмкі ў эксплуатацыю аб'ектаў жылля. Указ уступае ў сілу з дня яго апублікавання.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Дэпутаты прынялі законапраекты...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Устаноўлены таксама патрабаванні па ахове працы да найбольш траўманебяспечных відаў работ: будаўніча-мантажных, пагрузачна-разгрузачных, складскіх. Праект закона закладвае ў тым ліку права работнікаў на ахову працы. Яны могуць патрабаваць ад працадаўцаў усю неабходную інфармацыю аб стане ўмоў сваёй працы, а таксама аб сродках абароны ад уздзеяння шкодных і небяспечных вытворчых фактараў. І, пры неабходнасці, могуць адмовіцца ад выканання даручанай работы ў выпадку ўзнікнення непасрэднай небяспекі для жыцця і здароўя. У асобным артыкуле прапісаныя абмежаванні на выкананне некаторых відаў работ. Так, не дапускаецца прыцягненне грамадзян да работ, якія ім проціпаказаныя па стане здароўя (пры наяўнасці медыцынскага заключэння).

У законапраекце зафіксаваныя абавязкі працадаўцы. Ён павінен забяспечваць бяспеку пры эксплуатацыі тэрыторыі, вытворчых будынкаў, абсталявання, тэхналагічных працэсаў, а таксама эфектыўную эксплуатацыю сродкаў індывідуальнай і калектыўнай абароны. Працадаўца абавязаны прымаць меры па прадухіленні аварыйных сітуацый, а пры іх узнікненні — аказваць пацярпелым неабходную дапамогу, дастаўляць іх у бальніцы. Працадаўца абавязаны ажыццяўляць абавязковае страхаванне супрацоўнікаў ад няшчасных выпадкаў на вытворчасці і прафесійных захворванняў у адпаведнасці з заканадаўствам.

Праект закона «Аб органах фінансавых расследаванняў Камітэта дзяржаўнага кантролю», як гледзячы на шэраг сур'ёзных заўваг і спрэчак з боку парламентарыяў, пасля разгляду быў прыняты ў першым чытанні.

«Прынятае законапраекта дазволіць павысіць узровень работы органаў фінансавых расследаванняў і якую больш умацаваць эканамічную бяспеку дзяржавы», — заявіў, прадстаўляючы законапраект у парламенце, намеснік старшыні КДК, дырэктар Дэпартамента фінансавых расследаванняў Сяргей Барановскі. Праект закона, па словах яго слоў, мае на мэце эфектыўнае ажыццяўленне органамі фінансавых расследаванняў задач па трох асноўных накірунках — праваахоўная дзейнасць, барацьба з падатковымі і іншымі правапарушэннямі ў фінансава-гаспадарчай дзейнасці, апера-

тыўна-вышуковая і следчая. Законапраектам таксама вызначаны парадак указання супрацоўнікамі органаў фінрасследавання фізічнай сілы, спецыяльных сродкаў і зброі. Некаторыя дэпутаты, у прыватнасці Галіна Мазуркевіч і Анатоль Кравецкі, звярнулі ўвагу калег на тое, што, у адрозненне ад іншых праваахоўных органаў, у якіх поўнае да на гэта мае права, такі ж органы фінрасследавання праваахоўчымі органамі толькі яшчэ належаць да таго што «органы фінансавых расследаванняў» «праведзены ... выкарыстоўвацца ў прамежкава наконт гарантыі права беспераўноданых органаў».

Палата прадстаўнікоў прыняла на сесіі ў другім чытанні **і законапраект аб прадастаўленні замежным грамадзянам і асобам без грамадзянства статусу бежанца, дадатковай і часовай абароны ў Рэспубліцы Беларусь.**

Як адзначыў старшыня Пастаянай камісіі па правах чалавека, нацыянальных адносінах і сродках масавай інфармацыі Юрый Кулакоўскі, гэты законапраект запатрабаваны часам, бо развіццё інтэграцыйных працэсаў абвастрыла праблему міжнароднай абароны замежных грамадзян, якія бежыць ад сваіх дзяржаў. Гэта праблема звязана таксама з ростам колькасці неабходных пераселенцаў па прычынах расавых, нацыянальнасцю, рэлігіі, палітычных перакананнях або ўзякаючых ад узброеных канфліктаў.

Падрыхтаваныя нарматыўны акт прадугледжвае стварэнне дадатковай абароны замежных грамадзян у Беларусі. З увядзеннем такога інстытута асобам, якія атрымаюць дадатковую абарону, будуць выдаваць дазволы на часовае пражыванне ў Беларусі тэрмінам на 1 год з магчымасцю яго падаўжэння. Паводле слоў Юрыя Кулакоўскага, законапраект атрымаў высокую адзнаку з боку прадстаўніка Упраўлення Вярхоўнага камісара ААН па справах бежанцаў у Беларусі і адлавядае міжнародным нормам.

У законапраект аб чыгуначным транспарце (таксама разглядаўся ў другім чытанні) унесена некалькі змяненняў, якія датычацца, у прыватнасці, пытанняў забяспечэння адзінства вымярэнняў, страхавання, рэкламы, аховы знешняга асяроддзя. Пасля прававадаўчага законапраект у дадзенай рэдакцыі з аб'ядналі з законы аб чыгуначным транспарце, у адпаведнасці з якім гэта дзяржаўнае аб'яднанне «Беларуская чыгунка» замацоўвае статус камерцыйнай арганізацыі. Члены Палаты прадстаўнікоў ратыфікавалі ўчора таксама шэраг міжнародных пагадненняў Рэспублікі Беларусь.

Анатоль СЛАНЕЎСКІ.

МАГІЛЁЎСКАМУ ТЭАТРУ СПАЎНЯЕЦЦА 120 ГАДОЎ

Сёння, 15 мая, адзначае юбілей абласны драматычны тэатр у Магілёве. Урачыстасці сход запрашаецца пры'ерэй: тэатральную прэм'еру па пакацы спектакль «Жаніцьба Фігаро» Бамаршэ.

Магілёўскі тэатр — адзіны ў Беларусі тэатральны будынак XIX стагоддзя, які добра захаваўся да нашых дзён. Тут выступалі акторы Вера Камісаржэўская і славак Фёдар Шаляпін. У тэатральнай зале глядзеў веравую хіннэскую імператар Мікалай ІІ. З балкона перад рабочымі і салдатамі прамаўляў «усесаюзны стараста» Міхаіл Калінін. Тэатральную сцэну Магілёўскіх аматараў пазнавалі Янка Купала і Якуб Колас. У 2000 годзе пасля доўгай рэстаўрацыі ў будынку зноў запрацаваў тэатр. Як і ў стагадавыя часіны, сёння тэатральныя пастаноўкі карыстаюцца вялікай папулярнасцю ў магілёўскай публікі: глядацкая зала на працягу года запоўнена на 90 працэнтаў, і білеты на спектаклі раскупляюцца на месяц наперад.

Ілона ІВАНОВА.

На слыху

БАНДА «БАМБІЛА» КАТЭДЖЫ

У Віцебску затрымана крымінальная група, якая на працягу некалькіх гадоў займалася крадзяжамі з элітных катэджаў, дамоў, кватэр у абласным цэнтры, Віцебскім і Гарадоцкім раёнах. Тры бесправодныя злодзеі прымянялі цэлыя «тактычныя схемы» па маскіроўцы, знішчэнні таго, што магло вывесці на іх міліцыю.

Як паведамілі ў «Звяздзе» намеснік начальніка Упраўлення па барацьбе з арганізаванай злачыннасцю па Віцебскай вобласці Юрый Шымкоў, падазроныя па ўчыненні злачынстваў затрыманы пры сваёй трэцяй справе. А «настаўлялі» яны розныя будаўнічыя матэрыялы, бытавую тэхніку праз знаёмых. Некаторыя рэчавыя доказы — будматэрыялы: шпалеры, ламінаванае падлогу і іншае — злачынцы пазваравалі, хто разбіраў мэбля. Зраазі навет газавыя катлы. Злодзеі падрыхтоўвалі крадзеж: вывучалі паводзіны, брамы аховы, дзе жыве. Сярод злоўленых — былы мент 60 крадзяжоў. Зараз падазроныя агульныя страты, прычыненыя імі. Сярод канфіскаванага — нават батарэі, халадзільнікі, газавая пліта. Адзін з бандытаў сачыў, каб нішто не перашкодзіла ўчыненню злачынства. Яго напарнікі здымалі сучасных шклопакеты з вокнаў і трапілі ў інтэр'ер памяшкання. Грузілі скрадзенае на аўто і зніклі з месца злачынства. Ніколі не «бамбілі» катэджы, дзе адзенне, абутак, у якім былі апаратныя падчас сваіх чорных спраў. Нават шыльны здымалі з аўто, мянялі на новыя. А пачыналася ўсё у лістападзе 2006 года з крадзяжу звычайнай... цэглы. За такую «работу» браты ірыстаці затрыманыя свае дзень ад 3 да 12 гадоў пазбаўлення волі.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

«ЗАСЛУГІ» ДЗЯКУЮ АЦАНІЎ СУД

Члены арганізаванай злачыннай групы, якія займаліся збытам у рэспубліцы спіртазмяшчальнай вадкасці, прыгавораны Беларускім вярхоўным судом да розных відаў пакарання.

Усяго па гэтай справе асуджаны 42 чалавекі, сярод якіх і арганізатар Ігар Сулімаў, а таксама шэсць былых супрацоўнікаў міліцыі. Ігар Сулімаў прыгавораны да 9,5 гадоў пазбаўлення волі.

Ігар ГРЫШЫН.

Аўтобус — замест трамвая

КУП «Мінсктранс» папярэджвае мінчан і гасцей беларускай сталіцы аб змяненнях, што адбыліся ў руху гарадскога пасажырскага транспарту.

Так, на перыяд рэканструкцыі трамвайнага пуці па вуліцы Казлова на ўчастку ад плошчы З. Бядулі да праспекта Незалежнасці і па праспекце Машэрава на ўчастку ад праспекта Незалежнасці да вуліцы Чырвонай з 12 мая і да 2 чэрвеня рух пасажырскага транспарту арганізаваны наступным чынам. Рух трамвайнага маршруту № 1 арганізуецца з боку плошчы Мяснікова да разваротнага кола на плошчы З. Бядулі, а рух трамвайнага маршруту № 6 — з боку ДС «Серабранка» да разваротнага кола на плошчы З. Бядулі.

Трамвайныя маршруты №№ 3, 4, 8, 10 і 11 на час правядзення рамонтных работ увогуле закрываюцца. Своеасаблівай кампенсацыяй знятых трамвайных маршрутаў стане арганізацыя часовага аўтобуснага маршруту № 152 «вул. З. Бядулі — ст.м. плошча Я. Коласа» з рухам па вуліцах Платонава, Чапаева, З. Бядулі, Казлова, праспекце Машэрава, па вуліцах Куйбышава, В. Харужай у прамым накірунку і па вуліцах В. Харужай, Чырвонай, праспекце Машэрава, вуліцах Казлова, Платонава — у адваротным накірунку. На часовым аўтобусным маршруце № 152 будуць дзейнічаць праязныя дакументы на аўтобус або трамвай.

Таксама ў сувязі з выкананнем у сталіцы работ па асфальтаванні вуліцы Несцерава на ўчастку ад вуліцы Ангарскай да вуліцы Алтайскай з 12 да 31 мая змяняюцца трасы гарадскіх аўтобусных маршрутаў №№ 27, 27Д, 106, 576. Так, рух аўтобусаў №№ 27 і 106 будзе арганізаваны па вуліцах Несцерава, Ангарскай, Арцёма, Іркуцкай, Байкальскай і Алтайскай у абодвух накірунках з выкананнем прыпыначнага пункта «вул. Несцерава» на вуліцы Іркуцкай. Рух аўтобусаў маршрутаў №№ 27Д і 576 арганізуецца па вуліцах Несцерава, Ангарскай, Байкальскай і Алтайскай у абодвух накірунках.

Надзея НІКАЛАЕВА.

КАМУ РАСАДУ? КАМУ КУРАНЯТ?..

Дастаткова зазірнуць на рынак, каб убачыць, што жыццё не стаіць на месцы. Яно крыху заціхае пасля Новага года ці Вялікадня, і гэта зразумела — пакупнікі патраціліся, а так людзі каля прылаўкаў тоўпяцца.

Цікавяцца найперш сезонным таварам. Сёння — зеляніна, заўтра — ягады, гародніна — тое, што сёлета ўрадзіла (ці не вельмі), ад гэтага залежыць і цана.

Да ягад яшчэ далекавата, а вось расада пайшла, хоць пік на капусту, памідоры яшчэ наперадзе. Дзесяць каліў капусты каштуе 1000—2000 рублёў, у залежнасці ад гатунку. Ранняя, сярэдняя, позняя — выбар ёсць, а вось памідораў малавата. За той жа дзесятак просяць 4,5 тысячы. Праўда, ёсць і даражэй.

— Гэта ж «Мікола» — памідоры, як кулакі, — растлумачыў прадавец, паказаўшы кулак.

Існуе канкурэнцыя, і кожны прадавец расхвальвае сваю расаду, як самую раннюю ці ўраджайную. А як яно насамрэч, пакажа толькі восень. Ёсць факты, калі з купленай на рынку расады ўраджай не лепшы. Часта прыватнік дзеля эканоміі высявае ў цяпліцы сваё насенне, а яно далёка не элітнае. А бывае, замест белакачаннай капусты вырастае бручка.

Але тут ёсць выйсце — можна вырасціць і сваю расаду.

Кветкі на пасадку прадавалі з сакавіка, але гандаль шматгадовымі раслінамі і кветкамі на сезон дасягнуў вяршыні. Гандлююць імі найперш пенсіянеры, але можна ўбачыць і маладзіц. Цікаўлюся, па якой

цане каны. Тут усё залежыць ад наяўнасці ў клубнях парасткаў. Калі адзін-два, то 3 тысячы. Можна ўбачыць каны і з лісцем у далонь, а адна жанчына нават перастаралася, бо «выгнала» гэтую расліну ў метр. А розных дробных кветачак не пералічыць — здаецца, прадаўцоў з імі больш, чым пакупнікоў.

Май — месяц не толькі для расады, але і маладой птушкі. Тыя ж куранты вельмі хутка растуць і амаль не хварэюць, калі выведзеліся ў гэты месяц, а ўжо з летнімі праблем намнога больш. Пакуль дзень павялічваецца, птушаняты добра растуць, а пазней у Прыродзе ўсё ідзе на спад.

Куранят, качанят, індычанят прадаюць як птушкафабрыкі, так і прыватнікі. Адно індычаня каштуе 5 тысяч, і прадавец усіх запэўніваў, што ім ужо два тыдні, але «на вока» не больш тыдня. Куранты бройлераў — па 3 тысячы, і людзі бяруць дзесяткамі. Качанят і індычанят куплялі слабавата.

— З імі клопатаў многа. У індыкоў падзеж вялікі, а качанят не накарміць. Бройлеры ж хоць і ядуць многа і не абы што, але і прыбываюць добра, — гаварыла ў чарзе вясковая кабета.

Каля качанят крыху пастаяў і падумаў, што парачка добра глядзелася б на дачы ў вадаёмчыку, але толькі ўздыхнуў, бо пералавілі б тыя качаняты ўсіх апалонікаў і парушылі б гармонію, а іх, напэўна ж, схапілі б вечна галодныя суседскія каты. Няхай усё застаецца як ёсць.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

СЕМ РАЗОЎ ПАДУМАЙ — АДЗІН РАЗ ЗРАБІ

Прамая лінія

На пытанні адказваюць загадчык кафедры этналогіі і фальклору Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў, кандыдат філалагічных навук Янка КРУК і старшы выкладчык гэтай жа кафедры Аксана КАТОВІЧ.

(Працяг. Пачатак у нумарах за 8, 13,14 мая).

☎ ***— Добры дзень! Адкажыце на такое пытанне. У многіх сем'ях ёсць шмат фотакартак — бацькоў, дзядоў і г.д. Але што рабіць з усімі гэтымі фотаздымкамі, калі чалавек памрэ? Праўнукам яны ўжо непатрэбны... У мужа маёй знаёмай памерла цётка, якая перадала ім усю сваю маёмасць. А яе партрэты цяпер валяюцца ў хляве...***

— Гэта вельмі прыкра, недаравальна. Здымкі трэба захоўваць ад пакалення да пакалення як рэліквію, гэта сапраўдны «залаты скарб». Ну а гэтай вашай знаёмай такое стаўленне да памяці продкаў, да сямейнага радаводу яшчэ «адгукнецца», пагледзіце. Бо ад стаўлення да такіх фотаздымкаў у многім залежыць дабрабыт сям'і. Галоўнае, каб на здымках былі адлюстраваны людзі, якія не ляжаць у труне. Фота памерлых, якія ляжаць у труне, захоўваць дома не трэба.

— І яшчэ пытанне. Мой тата памёр 27 гадоў таму. А мама яшчэ жыве. Цяпер яна хоча паставіць на той магіле агульны помнік на дваіх — тату і сабе. Што тады рабіць са старым помнікам? Вы казалі, што з могілак нічога нельга прывозіць дадому...

— Прывязіце яго дахаты, але не выкарыстоўвайце ні для якіх бытавых патрэб. Дахаты — гэта не азначае ў дом, на тэрыторыю той прасторы, дзе вы самі жывяце. Знайдзіце яму месца на тэрыторыі двара, у свіране і г.д. Можа, потым пераліцуеце і ён яшчэ саслужыць каму-небудзь службу.

☎ ***— Добры дзень! Турбуе Смаргонскі раён, Тамара Фёдараўна. Бацькі жаніха аддалі маладым свае пярсцёнкі. Самі бацькі з гэтымі пярсцёнкамі не вянчаліся, а маладыя павянчаліся... Жыццё ў іх нешта не складваецца... Што вы параіце з пярсцёнкамі рабіць?***

— Пазбаўляцца пярсцёнкаў не варта. Яны цягнуць за сабой бяду толькі, калі бацькі доўгі час не пражылі — разышліся або нехта з іх заўчасна памёр. Наадварот, перадача пярсцёнкаў ад бацькоў дзецям заўсёды лічылася добрай традыцыяй. Асабліва калі бацькі пражылі разам 25 або 50 гадоў.

☎ ***— Ушачы, Кацярына Уладзіміраўна. Калі хавала маці, то перавяслы, якімі звязваюць рукі-ногі, я пакінула ў сябе. Але ж цяпер не памятаю, куды іх падзела. Чула, што гэтыя перавязы трэба было на Радаўніцу падзахаваць у магілу.***

— Наогул перавяслы можна захоўваць дома. Яны дапамагаюць лячыць, напрыклад, суставы. Але я заўсёды папярэджваю: калі ў вашым доме ёсць на выданні хлопец ці дзяўчына, то яны не створаць сям'ю да таго часу, пакуль перавяслы будуць захоўвацца ў хаце.

— У мяне ёсць такая дзяўчына — ёй 20 гадоў... Але ж у тым і праблема, што не магу знайсці тыя перавяслы. Іх няма на тым месцы, дзе я іх паклала.

— Або шукайце, або ведайце, што наклікаеце непрыемнасці на дзяўчыну.

— А як іх адвесці?

— Толькі шукаць. Бо калі іх нехта скраў, гэта можа пагражаць яшчэ горшай бядой для сям'і.

— Падкажыце, калі ласка, дзе можна набыць вашы кнігі?

— Праз месяц будзе трэцяе выданне нашай кніжкі, пазваніце ў рэдакцыю газеты «Звязда» па нумары 292 21 03. Я перадам вам праз рэдакцыю столькі экзэмпляраў, колькі трэба.

☎ ***— Надзея Аляксееўна з Лельчыц турбуе. Хочам пахрысціць унука, але хросная аказалася цяжарнай...***

— Выбірайце, калі ласка, другую.

— Недзе вычытала, што ложак у спальні павінен стаяць так, каб толькі не галавой на захад.

— Правільна. Таму што галавой на захад кладуць нябожчыкаў.

— Але ж не магу даказаць гэта ні сыну, ні нявестцы.

— Пажывуць — самі пераканаюцца, што няправільна робяць. Але ж лепш, як чакаць непрыемнасцяў, знайдзіце патрэбныя словы, паспрабуйце пераканаць у сваёй праўдзе.

Святлана БАРЫСЕНКА
і Наталля КАРПЕНКА.
(Працяг будзе).

Лініі жыцця

...Да машын Вадзім прыглядаўся доўга. Па банальнай прычыне: за рулём ламачыны бачыць сябе не хацеў, а на людскае штосьці — не сабраць было грошай: жонка ў дэкрэтным, двое малых...

Аднак, як ні дзіўна гэта гучыць, якраз яны, дзеці, яму і... памаглі. «Пачуўшы звон», меншы яго зашумеў:

— Татка, бяём!.. Бяём «Таёту-каёву»!

— Не «...карову», а «...каролу», — папраўіў большы, а бацька тут жа змікіціў, што на гэтую марку машыны «лішнюю» штуку-другую можа падкінуць цешча. Ну, па-першае, таму, што карова для яе — жывёліна свяшчэнная (без перабольшвання), а па-другое, купіць яе хоча, як быццам, не зяць, — унукі просяць.

«Не, не дурні растуць!», — пацешыўся бацька. Тым больш, што тая «...карола» (варта было сесці за руль!) так пяшчотна абняла яго за спіну-азадак, так паслужліва падставіла ўсе свае педалі-рычажкі, так ціхутка затахкала на лёгкі паварот ключа, што пытанне паўстала рубам: альбо купіць яе (прычым сёння ж!) альбо памерці!

Пашанцавала — машына не толькі выглядала, цешыла камфортам, яна яшчэ і служыла яму, як новая...

Відаць таму, убачыўшы на дарозе акурат такую ж і насамрэч новую, але за знакам аварыйнага прыпынку, ён знячэўку стаў, здаў назад, спытаў у «вадзілкі»:

— Э-э, што здарылася?

— Ды вось... Заглохла, — пацiснула плячыма маладая бландзінка, — нешта, мусіць, зламалася?

— Ды быць таго не можа?! — здзівіўся Вадзім. — Маёй 5-ы год і ніколі нічога, а тут...

Ён выйшаў з машыны, сагнуўся над рухавіком, прывычна абмацаў правады, загадаў праз хвільку:

— А ну завядзі.

Машына (ну, хто б сумняваўся!) тут жа адазвалася — такім знаёмым, такім любімым тахканнем. Прычым на першы ж паварот ключа.

— Кантакт адышоў, — прызнаў Вадзім. — Драбяза. Можна ехаць.

— Дзякуй!.. Вы проста чараўнік!.. Механікам дзесь працуеце? — запаважала яго маладзіца.

— Не-е. Я — будаўнік... Шырокага профілю...

— А-а, — зацягнула бландзінка і літаральна прасвідраваўшы яго рэнтгенаўскім позіркам, раптам спытала. — А кватэру ў Мінску можаце зрабіць?

— Чаму ж не?.. Я ў Маскве тры штукі рабіў... Бо яно ж ведаеце, з двума спінагрызамі на зарплату электрыка машыну не купіш — нават такую, як у мяне... Не кажучы ўжо пра вашу.

Вечарам наступнага дня яны з напарнікам ужо хадзілі па той кватэры, казалі бландзінцы, што лепш (і трэба!) зрабіць з трубамі-батарэямі, што — з правадамі-выключальнікамі, што са столямі і са сценамі, што з падлогамі...

Гаспадыня слухала, з многім згаджалася, прымала рашэнні і, што самае галоўнае і прыемнае, ходзячы ўслед з нейкім маленькім наваарочаным калькулятарам і блакнотам, штосьці лічыла, штосьці пісала, а вось таргавацца — нават не думала!

У канцы ж здзівіла зусім: яму, Вадзіку, працягнула ключ ад кватэры і дзве тысячы долараў. Сказала, што гэта — аванс і грошы на пачатак: купляйце, маўляў, усё, што трэба, прывозьце, «рабіце так, як рабілі б сабе»; праз тыдзень-другі прыеду...

Вярнуўшыся дамоў у свой райцэнтрык і загнаўшы машыну ў гараж, яны з напарнікам напіліся — ад радасці: работ у той хаце было, не на месяц і нават не на два, заробкі — ім, падобна, і не сніліся...

Гаспадыня з'явілася, як абяцала. Праўда, не адна: не інакш, як з нейкім прарабам? Бо той, пахадзіўшы па пакоях, ацэнліва пагледзеў, праверыў, што яны зрабілі і як, спытаў, што будуць рабіць, стрымана пахваліў. Ледзь не назаўтра ў кватэры з'явілася ўся сантэхніка, патрэбная колькасць сумесяў-раствораў, гіпсакардону, фарбаў, прыгажэннай і, вядома ж, даражэннай пліткі... Толькі працуй, толькі пішы справаздачы на кожны з відаў работ, толькі атрымлівай грошы...

«Во папёрла, во папёрла!» — услых радаваўся напарнік, з якім яны працавалі і раней. Але ж, зразумела, не так. Тут, дамовіліся, з поўнай выкладкай, з васьмі да васьмі, потым — да дзевяці. І без выхадных.

Што, мо, важна — не толькі з-за грошай...

Ім, абоім, прыемна было сустракацца з гаспадыняй, прыемна паказваць усё, што зрабілі, прыемна чуць пахвалу і атрымліваць ад яе прэзенты ў выглядзе добрай кавы, гарбаты, дарагіх цыгарэт.

Да таго ж — толькі сляпы не ўбачыў бы тут відавочнага: у гэтай бізнэс-вумэн, ну зразумела ж, ёсць

АДКАТ

сваё кола знаёмых, сяброў, людзей пры грашах. Нехта з іх, ну вядома ж, будзе рабіць рамонт, ці аддзелку кватэры, дабудоўваць дом альбо дачу — у Вадзіма і яго сябрука-напарніка (калі ўсё атрымаецца) маглі з'явіцца новыя гаспадары-кліенты, пастаянная і, як кажуць, высокааплатная работа не на чужыне, а тут, у гадзіне язды ад дома.

Але і гэта яшчэ не ўсё. У адзін з візітаў гаспадыня — прыгожая, паспяховая і, напэўна ж, адзінокая — ці то жартам ці то сур'ёзна паабяцала, што завяршэнне работ яны павінны адзначыць. Не абы дзе, а ў рэстаране! «На «Еўропу» згодны?» — спытала яна. Спытала ў Вадзіма (аднаго, без сведак), пасеяўшы столькі думак...

Да вячэры той, да «Еўропы» (а хоць бы і да «Амерыкі» з такімі заробкамі!) было рукою падаць — даклеіць шпалеры, пакласці плітку, пасцяліць паркет. Усё гэта яны з напарнікам у прынцыпе ўмелі і не раз рабілі, але ж тут, у гэтай элітнай кватэры патрэбна была адпаведная якасць. Таму, павагаўшыся, яны ўзялі ў «брыгаду» трэцяга: абліцоўшчык той быў, як кажуць, ад бога. Праўда...

Пасля першага ж дня сваёй працы вырашыў ім аддзячыць, гэта значыць, «праставіць». Адмаўляцца было няёмка: згадзіліся, выпілі — тут жа, «у антысанітарных умовах».

Заначавалі (не вялікае ж панства?) зноў тут жа, на фуфайках.... Раніцай — пахмяліліся, але галовы ўсё роўна былі цяжкімі і рукі дрыжэлі. Селі пагуляць у карты, захапіліся, зноў дабавілі. І зноў паснулі...

Ноччу Вадзім уставаў. Па патрэбе. І, магчыма, зноў лёг бы, калі б па дарозе ў свой кут не зачапіўся, не грымнуў на падлогу...

Уключыў святло — ля гасцявога туалета ляжалі нейкія скруткі, стаялі незнаёмыя вялізныя сумкі.

Ад страху працверазеў, расштурхаў сяброў, але ніхто з іх нічога не чуў, не бачыў, не помніў. Тады ён подбегам панёсся па кватэры: усё — дарагія матэрыялы, інструменты, іх грошы, адзенне — як быццам, было на месцах. Хто ж тады што выносіў? Альбо... прынёс?

Асцярожна падступіліся, разгарнулі — у чорных вялікіх скрутках былі тры звязаныя... матрацы. З сумак, нічога не разумеючы, напарнік стаў даставаць хлеб, каўбасу, кансервы...

Спрабуючы сцяміць, адкуль гэта і хто прынёс, Вадзік кінуўся да выхаду, але дзверы адчыніць не змог: яны, цяжкія, жалезныя, былі замкнуты на абодва замкі. Ад верхняга — ключа ў іх не было!

І хмелю не стала, нават у паміне — ад адной толькі думкі, што прыходзіла яна, гаспадыня...

Калі прыходзіла? Што бачыла? Які сёння дзень? Колькі яны пілі? Чаму яна не пабудзіла?.. Ну хоць бы яго, Вадзіма. Ён бы сказаў пра гэтага абліцоўшчыка, пра тое, што яны тры месяцы, лічы, без выхадных. Ну расслабіліся, ну адвязаліся. З кім не бывае? А яна вунь... Не паверыла, што могуць спыніцца, запёрла, як быдла, кінуўшы штосьці пад бок і на стол. Працуйце, маўляў. А дудкі!

Першай думкай было пазваніць у міліцыю: яна знойдзе і гэтую фарбаваную курыцу і ўправу на яе. Другой — пазваніць ёй самой: абмацюкаць, паслаць... Трэцяй — напакасціць. Чацвёртай — цвярозае — і што тады? Зрабіўшы ўсе чарнавыя, падрыхтоўчыя работы, чыставыя (а з імі і асноўную суму грошай) аддаць якомусьці дзядзьку?.. Не, няма дурных!

Ежа ў рот не палезла, — нехаця разышліся па кутах, сталі працаваць. Аднак работа, такая знаёмая і такая раней любімая, валілася з рук — у поўным сэнсе гэтага слова.

І ад чаго, здавалася б? Ад глупства — ад таго, што замкнуты дзверы, што яны, трое маладых здаровых мужыкоў, можна сказаць, у рабстве, у турме: не ведаюць, які сёння дзень, дзе што адбываецца, не могуць выйсці (хоць яно, і не трэба, як быццам...), не могуць, напрыклад, купіць цыгарэт ці піва.

Да таго ж вунь, пад вокнамі яго, Вадзімава ластаўка — яго «таёта-каёва», а (шосты паверх!) не спусцішся, не завядзеш, не паедзеш дамоў, да сваіх.

У іншыя дні пра іх, жонак-матак-дзяцей, яны не вельмі што і думалі — ну ёсць і ёсць. Хай жывуць сабе. Цяпер жа — рабілася страшна. Здавалася, што па закону подласці, менавіта цяпер, з імі можа штосьці здарыцца: бура, пажар, навадненне, нехта, крый Божа, памрэ, зломіць руку, захварэе...

Каб тады паспець, даляцець, памагчы, можна было цяпер, у сабакі вочы пазычыўшы, пазваніць гаспадыні, папрасіць прабачэння... Ну і каб адамкнула, выпусціла...

Нешта стрымлівала. Вадзім нават ведаў што — сорам. Іх у гэтай кватэры прымалі і трымалі за ча-ла-ве-каў, за людзей, якія, хай і не скончылі ўніверсітэтаў, не нажылі нейкіх фірмаў-пасад, але варты былі павагі — за свае мазалі, за ўмелыя рукі. Яны ж...

Ён уздрыгваў ад кожнага шоргату за дзвярыма, ён, адначасова, панічна чакаў і гэтак жа панічна баяўся ўбачыць гаспадыню, сустрэцца з ёй позіркам.

Адзінае, што магло дапамагчы яму, хоць крыху падвысіць, апраўдаць — гэта работа...

Завяршыўшы яе на тыдзень раней, чым планавалі і чым абяцалі, Вадзім набраў патрэбны тэлефон, не пазнаючы свой голас, сказаў, што засталося ўсяго нічога: «пралачыць» паркет і... выйсці. Кватэра гатова. Можна, калі яна ім не верыць, запрашаць якіх заўгодна прарабаў, экспертаў і прымаць. Зрабілі ўсё, як сабе...

— Я веру, — перапыніла яго заказчыца. — Да вас прыедзе мой чалавек, прывязе разлік. Дзякуй...

Вадзік пачаў быў казаць, што гэта ён, гэта яны павінны падзякаваць ёй. Але яна зноў перапыніла. На гэты раз — ціхім «прабачце», пасля якога мабільнік звычна піўкнуў, на экране з'явілася заўсёднае «Связь с абонентом завершена»...

Валянціна ДОЎНАР.

Абзац

■ Колькасць насельніцтва ў 14 гарадах Беларусі перасягае 100 тыс. чалавек. Лідарам з'яўляецца, вядома, сталіца. У Мінску на 1 студзеня гэтага года налічвалася 1 млн 814,8 тыс. жыхароў. На другім месцы — Гомель (484,5 тыс.), на трэцім — Магілёў (370,6 тыс.). Далей ідуць іншыя абласныя цэнтры: Віцебск (346,2 тыс.), Гродна (325,8 тыс.) і Брэст (314,8 тыс.). У Бабруйску на 1 студзеня гэтага года пражывалі 218,4 тыс. чалавек, Баранавічах — 168,3 тыс., Барысаве — 149,8 тыс., Пінску — 130,4 тыс., Оршы — 122,6 тыс., Мазыры — 111,9 тыс., Салігорску — 101,1 тыс., Наваполацку — 100,6 тыс. чалавек.

■ **Тарыфы на звышнарматыўны расход электраэнергіі для рэальнага сектара эканомікі могуць быць павялічаны ў 2 разы. Аб гэтым паведаміў намеснік міністра эканомікі Беларусі Анатоль Філонаў на Беларускім прамысловым форуме.**

■ У Мінску пражывае больш за 4,5 тыс. шматдзетных сем'яў. Самымі «шматдзетнымі» раёнамі сталіцы з'яўляюцца Фрунзенскі, Маскоўскі і Ленінскі.

■ **Прыемная падзея адбудзецца сёння, у дзень сям'і, у Мінску. У аддзеле ЗАГС Першамайскага раёна сталіцы згуляюць адначасова 10 «каштоўных» вяселляў: 6 залатых (50 гадоў разам), 2 ізумрудныя (55 гадоў), 2 брыльянтавыя (60 гадоў).**

■ На полі каля в. Заглядзіне Івацэвіцкага раёна праводзілася запраўка апырсквальніка. У кузаве МАЗа знаходзілася бочка, і калі туды ж падняўся вадзіцель мясцовага СВК, то бочка пакацілася і смяротна траўміравала чалавека.

■ **На аўтамагістралі каля в. Прызёрная пад Баранавічамі жыхар гэтай вёскі не справіўся з кіраваннем аўтамашыны і сутыкнуўся з апорай пуцеправода. У аўтааварыі загінулі вадзіцель, які з сынам 24 гадоў, на два гады маладзейшая дачка і дваццаціпцігадовы зяць. Жонка вадзіцеля засталася жывой і знаходзіцца ў бальніцы.**

■ Каля в. Трушава пінскія міліцыянеры і пагранічнікі затрымалі пяцярых грамадзян Украіны, якія на пяці павозках перавозілі лесам на наш бок імпартны вугаль і трыкатаж. Тавар коштам 30 млн рублёў канфіскавалі. Відаць, забяруць і коней.

■ **Дэпартамент ДАІ МУС Украіны мае намер за ваджэнне ў стане алкагольнага ап'янення адбіраць аўтамабіль у парушальнікаў, які двойчы за год затрымліваўся па гэтай прычыне. Справу будзе разглядаць суд, які прыме рашэнне аб адабранні машыны і продажы яе на аўкцыёне. Пры гэтым аўкцыён будзе дзяржаўным, а цана на аўтамабілі — ніжэй за рыначныя. Пілотны праект будзе дзейнічаць у Цярнопальскай вобласці, дзе цалкам апраўдаў сябе.**

■ Дзёрскае абрабаванне здзейснена ўчора ў Рызе: з ювелірнага магазіна быў скрадзены сейф з брыльянтамі. Пры гэтым злачынцы пратаранілі дзверы магазіна на аўтамабілі. На ўсё рабаўнікам спатрэбілася менш хвіліны. Кошт скрадзенага ацэньваецца ў некалькі дзесяткаў тысяч латаў (1 лат эквівалентны крыху больш за $2).

Поўны абзац

■ **Егіпцянка была вымушаная звярнуцца па дапамогу ў паліцыю, каб транспартаваць свайго захварэлага мужа ў бальніцу. Мужчына, чыя вага дасягнула 300 кг, уже некалькі месяцаў не пакідаў кватэру, бо не праходзіў у дзверы. Паліцэйскія не змаглі даць рады і звярнуліся ва Упраўленне сацыяльнай абароны, дзе праблему вырашылі з дапамогай пад'ёмнага крана. Таўстуна трывала прывязалі да ложка, да якога прымацавалі тросы, і праз акно пятага паверха выцягнулі на вуліцу. Пасольні ў «хуткую дапамогу» чалавек не змясціўся, яго везлі на грузавіку. Следам ехаў пад'ёмны кран, каб забяспечыць наведванне хворым усіх неабходных урачоў.**

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагенцтваў.

УП «Минский городской центр недвижимости»
ПОВТОРНО ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже имущества, обращенного в доход Республики Беларусь:

Лот № 1 – квартира № 25 и квартира № 26 (объединенные в одну квартиру общей площадью 153,5 м кв., жилой площадью 108,1 м кв.), расположенные по адресу: г. Минск, проспект Независимости, д. № 76а в г. Минске. Начальная цена — 624 130 650 белорусских рублей.

К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, предоставившие организатору аукциона следующие документы:

заявление на участие в аукционе; заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, условиями проведения аукциона; нотариально заверенные копии учредительных документов (для юридических лиц) и свидетельства о регистрации; соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах); заверенную банком копию платежного поручения, подтверждающего внесение задатка; а также иные документы в соответствии с условиями проведения аукциона.

Задаток в размере 62 400 000 белорусских рублей перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012024570010 в филиале ОАО «БПС-Банк» по Минской области, г. Минск, код 153001331, УНП 190398583. Оплата объекта осуществляется в течение 2-х месяцев и 25 календарных дней с даты проведения аукциона. Аукцион состоится 30 мая 2008 года в 12.30 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Заявления на участие в аукционе и необходимые документы принимаются по 28 мая 2008 года до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. № 6. Порядок подачи документов на участие в аукционе и порядок проведения торгов указан в условиях проведения аукциона. Извещение о проведении предыдущего аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 12.03.2008

Телефон для справок: (017) 227 48 36.
УНП 190398583

Ну і ну!

«УСПЛЫЛІ» БУДМАТЭРЫЯЛЫ

Старыя «грахі» адгукнуліся цяпер непрацуючаму мазыраніну, які раней не ўбярогся ад спакусы і, як мяркуецца, — злоўжыў. У свой час ён займаў пасаду начальніка будаўнічага ўчастка аднаго з таварыстваў. Падазраецца былы начальнік у тым, што са жніўня 2004 па май 2006 года выкраў будаўнічыя матэрыялы на суму 59 мільёнаў 900 тысяч рублёў.

Ігар ГРЫШЫН.

РЭХА ПЕРШАЙ СУСВЕТНАЙ

Жыхар Баранавічаў на прысядзібным участку па вуліцы Вільчкоўскага вырашыў выкапаць вадаём. І наткнуўся на склад боеприпасаў, якія засталіся з Першай сусветнай вайны, расійскай, нямецкай і польскай вытворчасці. 10 і 11 мая сапёры дасталі з зямлі 51 авіябомбу, 44 снарады, 12 гранат ды 2,5 тысячы ўзрывальнікаў для снарадаў. А на наступны дзень знайшлі больш за 1800 узрывальнікаў, сем гранат і два снарады. Боепрыпасы ўзарвалі.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

ЗДАБЫЧА ЗЛАДЗЮЖКІ — 41 МЛН

22 залатых ювелірных вырабаў, 750 еўра, 10 180 долараў ЗША і 3 мільёнаў рублёў не далічыўся 55-гадовы мінчанін, які вярнуўся вечарам дадому і выявіў выпатрашаныя схованкі. Невядомы пранік у кватэру пацярпелага на вуліцы Ясеніна, правярнуўшы стрыжань замка ўваходных дзвярэй. Агульная сума скрадзенага ацэньваецца амаль у 41 мільён рублёў.

Ігар ГРЫШЫН.

ДАМОВІЦЦА НЕ ЎДАЛОСЯ...

У Мінску на праспекце Любімава супрацоўнікамі падраздзяленняў па барацьбе з эканамічнымі злачынствамі ГУУС і Маскоўскага РУУС затрымана адказная асоба ААТ «Слуцкі завод пад'ёмна-транспартнага абсталявання». Паводле папярэдняй інфармацыі, падазраецца 48-гадовы мужчына ў атрыманні хабару ў памеры 8500 долараў ЗША ад намесніка дырэктара адной з фірмаў. Як мяркуецца, за гэтыя грошы адказная асоба бралася вырашыць пытанне аб заключэнні дагавора пастаўкі металавырабаў.

Дзмітрый СТАНКОВІЧ.

Прамая лінія

КОДЭКС ПРАЦОЎНЫ, КОДЭКС ЖЫЛЛЁВЫ: ШТО, ДЛЯ КАГО І ЯКІЯ ЎМОВЫ?

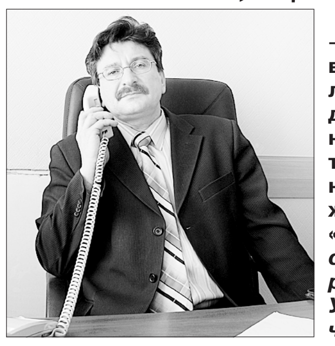

Тлумачэнне ці прафесійная парада юрыста — рэчы, неабходныя большасці з нас. Таму не выпадае здзіўляцца, што на чарговую «прамую лінію» нашай газеты патэлефанавалі больш за два дзесяткі чалавек. Нагоды тут аказаліся рознымі — работа на выхадных і ў дзяржаўныя святы, сумяшчальніцтва, водпускі, аплата «бальнічных» і, вядома, «жыллёвае пытанне». Але, як кажуць, аб усім па парадку. На пытанні чытачоў «Звязды» адказваюць загадчык юрыдычнай кансультацыі галоўнага прававога ўпраўлення апарату Савета Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі Уладзімір Іванавіч ШЭЛКОВІЧ і намеснік загадчыка юркансультацыі Васіль Мікалаевіч КОРСУК.

☎ — ***Ці меў права звольніць мяне ў 2005 годзе кіраўнік пасля заканчэння тэрміну кантракта, калі я яшчэ знаходзілася ў «дэкрэтным» водпуску? Пры гэтым ні ліквідацыі арганізацыі, ні скарачэння штатаў тады не было...***

Галіна, *Гродзенская вобласць*

— Цяпер кантракты з жанчынамі, па іх жаданні, павінны заключацца, прынамсі, да даты, пакуль маладому дзіцяці не спаўняецца 5 гадоў. Аднак, Галіна, гэта норма з'явілася ў заканадаўстве пазней, чым адбылося ваша звальненне, — толькі ў 2006 годзе.

Да таго ж зараз узнімаць пытанне аб правамоцнасці звальнення ў 2005 годзе, на жаль, позна. У такой сітуацыі работнік павінен звяртацца па дапамогу хутка, і ў тым ліку на працягу месяца пасля звальнення можна звяртацца ў суд.

☎ — ***Ці магу я падчас знаходжання ў водпуску па доглядзе дзіцяці да ўзросце да 3 гадоў уладкавацца ў іншую арганізацыю на поўную стаўку? І ці трэба ў такім выпадку звальняцца са свайго ранейшага месца?***

Вольга КУЛАГІНА, *г. Мінск.*

— Выхад у водпуск па доглядзе дзіцяці да ўзросце да 3 гадоў — гэта не скасаванне працоўных адносінаў. Чалавек, які выйшаў у «дэкрэтны», застаецца работнікам арганізацыі. Таму ўладкавацца ў іншым месцы можна толькі па сумяшчальніцтве. А, паводле нашага заканадаўства, работа па сумяшчальніцтве магчыма не больш чым на 0,5 стаўкі.

Што ж да звальнення і ўладкавання ў іншым месцы, то гэта — ваша права. Аднак трэба мець на ўвазе, што ў такім выпадку ранейшае працоўнае месца за вамі ўжо не захаваецца.

☎ — ***Я працую сумяшчальнікам па кантракце, працоўная кніжка знаходзіцца па асноўным месцы, ніякага запісу аб сумяшчальніцтве ў ёй не рабілася. Ці магу я скасаваць кантракт па сумяшчальніцтве датэрмінова і як гэта зрабіць?***

І яшчэ. Па сумяшчальніцтве адпрацавала 6 месяцаў, у сувязі з гэтым, ці павінны мне выплаціць частку кампенсацыі за нявыкарыстаны водпуск?

Андрэй Міхайлавіч, *г. Мінск.*

— Звальненне з работы па сумяшчальніцтве здзяйсняецца па тых жа правілах, што і звальненне з асноўнага месца. Адно, што наймальнік можа звольніць сумяшчальніка без яго згоды ў выпадку, калі на гэта месца прымаецца работнік пастаянны.

Такім чынам, скасаваць кантракт датэрмінова работнік-сумяшчальнік можа толькі ў выпадку парушэння наймальнікам умоў кантракта або па пагадненні з тым жа наймальнікам. Пры гэтым у выпадку звальнення кампенсацыя за нявыкарыстаны водпуск павінна выплачвацца прапарцыянальна адпрацаванаму часу.

☎ — ***Ці можна будзе скарыстацца кампенсацыяй за нявыкарыстаны водпуск за гэты год пасля прыняцця новага Працоўнага кодэкса?***

Аляксей Сцяфанавіч ЛЕМЯШЭЎСКІ, *г. Мінск.*

— Паводле Працоўнага кодэкса, частка працоўнага водпуску сапраўды можа быць заменена на грашовую кампенсацыю. Аднак, па-першае, толькі па пагадненні паміж работнікам і наймальнікам. А, па-другое, трэба мець на ўвазе: цяпер як мінімум 21 каляндарны дзень работнік павінен выкарыстаць менавіта на адпачынак. Адпаведна, прадстаўленне кампенсацыі магчыма толькі за частку водпуску, якая перавышае гэты тэрмін.

☎ — ***Колькі дзён водпуску павінен мець галоўны бухгалтар сельсавета цэнтралізаванай бухгалтэрыі? І ці ёсць у яго надбаўка за стаж і за напружанасць?***

Валянціна Мікалаеўна, *Уздзенскі раён.*

— З 26 студзеня, пасля ўвядзення зменненняў у Працоўным кодэксе, працягласць водпуску ў нашай краіне складае 24 каляндарныя дні. Пры гэтым ад 1 да 5 дзён вам павінны дадаць па кантракце. А вось што да дадатковага водпуску за працяглы стаж (да 3 каляндарных дзён) ці за ненармаваны рабочы дзень (да 7 дзён), то цяпер іх прадастаўленне з'яўляецца не абавязкам, а толькі правам наймальніка. Водпускі за працяглы стаж ці ненармаваны дзень могуць прадстаўляцца толькі за кошт сродкаў наймальніка і, зразумела, што ў дадзеным выпадку ўсё залежыць ад фінансавых магчымасцяў апошняга.

☎ — ***Патлумачце, калі ласка, ці трэба выходзіць на работу па графіку ў дзяржаўныя святы? І як аплачваецца работа ў суботах і нядзелях, калі зноў-такі згодна з графікам на іх прыпадаюць змены?***

Васіль САСНОЎСКІ, *Валожынскі раён.*

— Работа на выхадных кампенсуецца або прадастаўленнем іншага дня адпачынку, або павышанай аплатай. Пры гэтым калі на суботу і нядзелю прыпадае змена па графіку, то, хутчэй за ўсё, вам прадастаўляюць менавіта іншыя дзень адпачынку. І ў такім разе аплата будзе звычайнай.

І па першым пытанні. Работа ў дзяржаўныя святы не супярэчыць заканадаўству толькі пры ўмове заняцці ці на бесперапыннай вытворчасці або занятасці ў сацыяльна-значных сферах — скажам, у медыцынскіх установах, гандлі, на транспарце і г.д.

☎ — ***Звяртаюся ад імя выхавальнікаў Брэсцкага абласнога цэнтра медыцынскай рэабілітацыі «Сасновы бор». Некалі ў нашай арганізацыі было вызначана, што пры 30-гадзінным працоўным тыдні мы павінны працаваць па 5 гадзін у дзень. Аднак потым быў уведзены бягучы графік, і цяпер мы можам працаваць у адзін дзень па дзве, а ў іншы — па дзесяць гадзін. Ці правільна гэта?***

Па-другое. Ці можам мы працаваць па святах з улікам таго, што, паводле кантракта, святы ў нас павінны з'яўляцца выхаднымі?

І па-трэцяе. Якая працягласць водпуску ў выхавальнікаў дзіцячых цэнтраў медыцынскай рэабілітацыі, паколькі самі цэнтры адносяцца да сістэмы аховы здароўя?

— Калі існуе бягучы графік, то, хутчэй за ўсё, у арганізацыі па ўзгадненні з прафкамам уведзены сумільаваны ўлік працоўнага часу. Пры такім уліку наймальнік мае права выназначаць, колькі гадзін вы павінны працаваць у той ці іншы дзень. Галоўнае, каб вы «ўкладаліся» ў неабходную норму гадзін у той ці іншы ўліковы перыяд — месяц, квартал, паўгода ці год.

Наконт другога пытання. Зноўтакі трэба паглядзець: артыкул 147 Працоўнага кодэкса вызначае, што ў дзяржаўныя святы і святочныя дні работа не выконваецца — за выключэннем выпадкаў, калі спыненне работы немагчыма па вытворча-тэхналагічных умовах, і выпадкаў, калі работа выклікана пастаянай неабходнасцю абслугоўвання насельніцтва.

І па-трэцяе. Пераелік арганізацый і работнікаў, працягласць асноўнага водпуску якіх складае больш за 24 каляндарныя дні, вызначана пастановай Урада №100 ад 24 студзеня 2008 года. На жаль, дзіцячыя цэнтры медыцынскай рэабілітацыі ў гэтай пастанове не прадугледжаныя. Таму ваш водпуск павінен складаць 24 каляндарныя дні плюс «дабаўку» па кантракце і, па магчымасці, «дабаўку» за працяглы стаж і ненармаваны дзень.

☎ — ***Патлумачце, калі ласка, якім чынам павінна размяркоўвацца матэрыяльная дапамога прафкама? І другое пытанне. Ці павінны ўключаць кошт прафсаюзнага падарунка да Новага года ў зарплату і, адпаведна, вылічваць з яе падаходны падатак?***

Віталь Пятровіч, *г. Мінск.*

— Якіх-небудзь агульных правілаў па прадастаўленні прафсаюзнай матэрыяльнай дапамогі няма, інакш кажучы, вырашаць, каму, як, калі і колькі ў дадзеным выпадку павінен сам прафкам. Або, як варыянт, усе гэтыя моманты могуць быць урэгуляваныя ў калектыўным дагаворы. Пры гэтым кошт прафсаюзнага падарунка да Новага года ўключаць у зарплату нельга. І, адпаведна, кошт такога падаходным падаткам не абкладаецца.

Матэрыялы «прамой лініі» падрыхтаваў Сяргей ГРЫБ.
Фота аўтара.

(Працяг будзе.)

Рэха публікацыі

«Афарбаванае паліва на санітарна-гігіенічныя ўмовы працы і пражывання не ўплывае»

У нумары «Звязды» ад 28 сакавіка пад рубрыкай «Пытальнік» быў змешчаны ліст чытача С.В. Пратасевіча з вёскі Вароцішчы Уздзенскага раёна, які атрымаў загаловак «Ці ёсць уплыў на здароўе ад падфарбаванага паліва?» Ад імя механізатараў і вадзіцеляў РСУП «Саўгас Гарадок» заяўнік уздымаў праблему выкарыстання ў сельскай гаспадарцы памянёнага падфарбаванага паліва, дакладней, уплыву яго на здароўе вяскоўцаў.

«...Колькі шкодных рэчываў (і якіх) выкідваецца ў атмасферу і людзям пад нос ад пафарбаванага хіміяй каляровага паліва. Выхлапныя газы настолькі смярдзючыя, што па вуліцы немагчыма прайсці, калі праедзе МАЗ ці трактар. На мехдвары, калі працуе тэхніка, немагчыма знаходзіцца, чаго раней не было: патрэбен процівагаз. Людзі хвалююцца за ўласнае здароўе і здароўе сваіх дзяцей... Сімптомы пасля кантакту з выхлапнымі газамі такія: сухасць у роце, часам болі ў грудзях, баліць галава». Гэта невялікія вытрымкі з другога ліста чытача. Першы быў накіраваны ў абласны камітэт прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя, адказам якога заяўнік застаўся незадаволены. Высветліць сітуацыю па тэлефоне ў рэдакцыі, нягледзячы на звароты ў шэраг афіцыйных інстанцый, не атрымалася (напрыклад, раённы цэнтр гігіены і эпідэміялогіі не акрэдытаваны на правядзенне замераў паветра на тэрыторыі населеных пунктаў і працоўных месцах). Таму газета мусіла звярнуцца па дапамогу ў Міністэрства аховы здароўя.

Але першым мы атрымалі адказ з Мінскага абласнога камітэта прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя.

«З мэтай недапушчэння крадзяжу паліва ў сельгаспрадпрыемствах, па даручэнні ўрада, канцэрн «Белнафтахім» ажыццяўляе падфарбоўванне паліва: у зялёны колер — дызельнага, у сіні — бензіну. Лабараторыі Мінскага абласнога камітэта прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя не займаюцца кантролем якасці паліва, а кантралююць утрыманне забруджвальных рэчываў у дымавых газах аўтамабіляў. Улічваючы, што выкіды ад транспартных сродкаў складаюць каля 70 працэнтаў ад агульных выкідаў забруджвальных рэчываў у цэлым па вобласці, кантролю гэтых выкідаў надаецца асаблівая ўвага. Штогод праводзіцца экалагічная аперацыя «Чыстае паветра». Мэта аперацыі — зніжэнне шкодных выкідаў аўтатранспарту ў атмасферу. Асноўныя намаганні аперацыі скіраваныя на праверку паветраахоўнай дзейнасці аўтапрадпрыемстваў і транспартных сродкаў ва ўмовах дарожнага руху...».

Па сутнасці ж праблемы, якую ўздымаў у сваіх лістах С.В. Пратасевіч, адказ паступіў ад намесніка міністра аховы здароўя — галоўнага дзяржаўнага санітарнага ўрача краіны В.І. Качан.

«Міністэрствам аховы здароўя разгледжаны зварот на адрас рэдакцыі на нездавальняючыя санітарна-гігіенічныя ўмовы працы і пражывання з выездам на месца і правядзеннем лабараторна-інструментальных даследаванняў паветра рабочай зоны і атмасфернага паветра ў в. Вароцішчы на вул. Цэнтральная, 11.

Па сутнасці пастаўленых пытанняў паведамляем, што афарбоўванне аўтамабільнага паліва адбываецца ў адпаведнасці з загадамі канцэрна «Белнафтахім» ад 28.09.2007 г. № 801 і ад 22.11.2007 г. № 908 у мэтах павышэння эфектыўнасці выкарыстання гаруча-змазачных матэрыялаў у сельскагаспадарчых арганізацыях рэспублікі. Фарбавальнікі, што выкарыстоўваюцца для ідэнтыфікацыі бензінаў, дызельнага паліва і мазуту, выпрабляецца ў адпаведнасці з еўрапейскімі стандартамі і маюць сертыфікат бяспекі. Інфармацыя пра фарбавальнікі, што выкарыстоўваюцца, даведзена да ведама механізатараў і вадзіцеляў, а таксама размешчана на стэндзе па ахове працы і тэхніцы бяспекі.

Па выніках лабараторна-інструментальных даследаванняў, перавышэнняў гранічна дапушчальных канцэнтрацый хімічных рэчываў на рабочых месцах трактарыста і вадзіцеля аўтамабіля РСУП «Саўгас Гарадок», а таксама ў атмасферным паветры каля дома № 11 па вул. Цэнтральнай у в. Вароцішчы не выяўлена.

Атрыманыя вынікі даследаванняў сведчаць, што негатыўны ўплыў на санітарна-гігіенічныя ўмовы працы і пражывання насельніцтва пры выкарыстанні афарбаваных гаруча-змазачных матэрыялаў для аўтатранспартных сродкаў у РСУП «Саўгас Гарадок» адсутнічае».

Сяргей РАСОЛЬКА.

РАСКЛАД РУХУ ЭЛЕКТРАЦЯГНІКОЎ ПА СТАНЦЫІ МІНСК-ПАСАЖЫРСКІ З 25 МАЯ 2008 ГОДА

НА БАРАНАВІЧЫ, БРЭСТ

Адпраўленне са ст. Мінск–Пасажырскі

Маршрут	Адпраўленне	Дні	Прыпынкі
Баранавічы	4-16	штодз.	б/п Курасоўшчына, Рошча, Пціч, Воўчкавічы, Бярэжа, Пяцігор'е, Станькава, Дзяржынск, Клыпаўшчына, Асіно, Мезінаўка, Атцэда, Кучкуны, Цёмныя Ляды
Стоўбцы	7-58	штодз.	усюды
Баранавічы	9-03	вых.	б/п Воўчкавічы, Пяцігор'е, Асіно, Мезінаўка, Атцэда, Кучкуны, Сінява, Асіпоўшчына, Вароцішча, Ліпа, Хвоева, Юшкевічы, Перамога, Крошына
Стоўбцы	12-45	штодз.	усюды
Баранавічы	15-37	штодз. хутк.	з прыпынкамі па п.п. Курасоўшчына, ст. Фаніпаль, Койданава, п.п. Дзяржынск, Энергетык, ст. Стоўбцы, Гарадзея, п.п. Пост 1
Брэст	16-17	штодз.	б/п Асіно, Мезінаўка, Атцэда, Кучкуны
Стоўбцы	17-45	штодз.	усюды
Стоўбцы	18-24	штодз.	усюды
Баранавічы	20-17	штодз.	да ст. Стоўбцы — усюды, далей з прып. па станцыях Гарадзея, Пагарэльцы і п.п. Пост 1
Стоўбцы	21-47	штодз.	усюды
Адпраўленне з п.п. Інстытут культуры			
Брэст	0-58	штодз.	да ст. Памыслішча — б/п п.п. Рошча, усюды далей з прып. па станцыях і п.п. Воўчкавічы, Дзяржынск, Энергетык
Стоўбцы	5-55	штодз.	усюды
Стоўбцы	7-00	штодз.	усюды
Баранавічы	7-23	штодз.	б/п Асіно, Мезінаўка, Атцэда, Кучкуны
Стоўбцы	8-46	штодз.	усюды
Стоўбцы	9-23	суб.	усюды
Брэст	9-54	штодз.	усюды
Стоўбцы	11-11	вых.	усюды
Брэст	11-56	штодз.	б/п Станькава
Стоўбцы	13-05	вых.	усюды
Баранавічы	13-55	штодз.	усюды
Стоўбцы	14-39	штодз.	усюды
Гарадзея	14-58	пт., вых.	б/п Бярэжа, Станькава, Клыпаўшчына, Мезінаўка, Атцэда, Сінява, Асіпоўшчына, Вароцішча
Брэст	17-09	штодз.	б/п Асіно, Мезінаўка, Атцэда, Сінява, Асіпоўшчына, Вароцішча, Ліпа, Хвоева, Юшкевічы, Перамога, Крошына
Коласава	18-07	пт., нядз.	усюды
Баранавічы	19-04	штодз.	усюды
Стоўбцы	23-00	штодз.	б/п Асіно, Мезінаўка, Атцэда, Кучкуны, Цёмныя Ляды

НА МАЛАДЗЕЧНА

Адпраўленне са ст. Мінск–Пасажырскі

Маршрут	Адпраўленне	Дні	Прыпынкі
Маладзечна	0-25	штодз.	б/п п.п. Лябяжы, Мясота, Крыніца, Татаршчызна, Селівонаўка; па нядзелях — б/п п.п. Лябяжы, Татаршчызна, Селівонаўка
Маладзечна	4-36	штодз.	б/п п.п. Лябяжы, М. Мора, Крыжоўка, Зялёнае, Хмелеўка, Анусіна, Вязынка, Пралескі
Маладзечна	5-23	штодз.	б/п п.п. Лябяжы
Аляхновічы	6-09	штодз.	б/п п.п. Хмелеўка
Маладзечна	6-38	штодз.	б/п п.п. Лябяжы, М. Мора, Крыжоўка
Аляхновічы	7-01	штодз.	усюды
Аляхновічы	7-20	вых.	усюды
Маладзечна	7-33	штодз.	усюды
Аляхновічы	8-06	вых.	усюды
Маладзечна	8-22	штодз.	усюды
Аляхновічы	8-46	вых.	усюды
Маладзечна	9-14	штодз.	усюды
Аляхновічы	9-43	вых.	усюды
Маладзечна	10-00	штодз.	усюды
Аляхновічы	10-21	вых.	усюды
Маладзечна	11-11	штодз.	усюды
Аляхновічы	11-48	суб.	усюды
Маладзечна	12-40	штодз.	усюды
Маладзечна	13-34	штодз.	усюды
Аляхновічы	13-56	нядз	усюды
Маладзечна	14-46	пт., вых.	б/п п.п. М. Мора, Раманы, Крыніца, Селівонаўка
Уша	15-04	нядз.	усюды
Маладзечна	15-33	штодз.	усюды
Аляхновічы	16-09	пт., вых	усюды
Маладзечна	16-30	штодз.	усюды
Аляхновічы	17-18	штодз.	усюды
Маладзечна	17-36	штодз.	усюды
Аляхновічы	17-59	штодз.	усюды
Маладзечна	18-28	штодз.	усюды
Аляхновічы	18-58	пт., вых.	усюды
Маладзечна	19-15	штодз.	усюды
Аляхновічы	20-13	штодз.	усюды

(Заканчэнне на 4-й стар.)

Пра магчымыя змяненні ў раскладзе – даведкі па тэлефоне 105

Кватэрнае пытанне

КАЛІ НЯМА РАДНІ

У інтэрнатах што ні дзіця — то гора: што з такімі бацькамі, што без бацькоў, — выжывай, як хочаш.

Адзін з маіх выхаванцаў (маці збегла, бабуля паралізаваная, дзядзькі абодва пітушчыя і судзімыя) узяўся будаваць сабе асобнае жыллё. Заплаціў першы ўзнос, атрымаў бязвыплатную субсідыю. А вось крэдыт не даюць. Патрэбны паручыцелі. А дзе іх браць беднаму сіраце? І як быць?

А. Дубік, *Клецкі раён.*

Патрабаванне банка аб наяўнасці паручыцеляў пры выдачы крэдыту на будаўніцтва (рэканструкцыю) або набыццё жылых памяшканняў грунтуецца на дзеючым заканадаўстве. Паручыцельства — гэта адзін са спосабаў забеспячэння выканання абавязацельстваў па вяртанні атрыманага крэдыту і працэнтаў за карыстанне ім.

Паручыцелямі могуць выступаць з дазволу банка не толькі блізкія родныя (бацькі, дзеці, родныя браты і сёстры), але і іншыя грамадзяне (напрыклад, суседзі, сябры, калегі і г.д.), якія маюць дастатковую плацежаздольнасць.

Да афармлення крэдыту банк аналізуе плацежаздольнасць крэдытаатрымальніка і яго паручыцеляў з мэтай ацэнкі магчымасці своечасова і ў поўным аб'ёме забяспечыць пагашэнне выдадзенага крэдыту. Пры гэтым вызначаецца неабходная колькасць паручыцеляў, такім чынам, каб плацяжы па крэдыце складалі не больш за 50 працэнтаў сукупнага даходу паручыцеляў.

Віктар САВІЦКІ.

Крынічка

«Цякла тут з лесу невялічка
Травой заросшая крынічка».
Якуб КОЛАС.

Рубрыку вядзе Валянціна ШПІЛЕЎСКАЯ, тэл. 285 88 81 **№ 12 (263)**

Май халодны — год хлебародны

Аб набліжэнні замаразкаў на гэтым тыдні да мінус 5 градусаў паведамілі па радыё і тэлебачанні. Але вопытныя садаводы-агароднікі надыход замаразкаў самі могуць вызначыць па народных прыметах. Напрыклад, пасля цёплага дня да вечара рэзка халадае і пахаладанне ўзмацняецца да ночы, бязветрана, неба без адзінага воблачка, на глебе і траве няма расы — усё гэта сведчыць аб магчымасці замаразкаў.

Садаводы павінны ведаць, што пры пахаладаннях нераскрытыя кветкавыя бутоны яблынь пашкоджваюцца пры тэмпературы мінус 4 градусы, кветкі, якія распусціліся, — пры мінус 2 градусах, завязі гінуць пры мінус 1—1,5 градуса.

Падрыхтуйце шчыльную паперу, рагожку, а яшчэ лепш поліэтыленавую плёнку, спанбонд — для ўкрыцця садовых суніц, якія дзенідзе ўжо цвітуць.

Самы вядомы спосаб засцерагчыся ад замаразкаў — гэта дымленне. Многія яго прымяняюць, але робяць гэта няправільна. Паляць вогнішчы з вечара і ад гэтага мала толку. Шчыльную дымавую заслону стварыце перад усходам сонца, бо менавіта ў гэты час замаразак дасягае найбольшай сілы і асабліва небяспечны. Заканчвайце дымленне гадзіны праз дзве пасля ўсходу сонца. Запальвайце не ўсе кучы адразу, частку з іх паберажыце на выпадак паўторных замаразкаў.

Кучы для вогнішчаў павінны быць заўсёды напагатове, каб не мітусіцца ў апошні час. Для іх падыдуць галінкі, якія засталіся пасля абрэзкі дрэў і кустоў. У сярэдзіну кучы пакладзіце які-небудзь сухі матэрыял. У марозныя ранішнікі вецер дзьме з усходу ці з захаду, таму кучы трэба раскласці з гэтых бакоў на адлегласці адна ад другой. Калі вы падпаліце падрыхтаваную кучу, дым абавязкова пойдзе ўверх, а трэба каб сцяліўся. Для гэтага кінцье ў вогнішча сырое лісце, вільготнае пілавінне ці проста зямлю.

Ёсць і іншыя спосабы засцерагчыся ад замаразкаў. Пракапайце ўздоўж градак баразёнкі і моцна паліце іх вадой. У садзе, і ў першую чаргу у прыствольных кругах дрэў, таксама шчодра паліце вадой. Пры выпарэнні вільгаці тэмпература ў гэтым месцы павышаецца.

Вядома ж, градку можна ўкрыць поліэтыленавай плёнкай, спанбондам, саломай, мешкавінай.

Пры надыходзе замаразкаў памідоры, кабачкі і некаторыя іншыя расліны звычайна ўкрываюць каўпакамі з тоўстай паперы, кардону ці толі. Калі няма нічога іншага пад рукой, знойдуць прымяненне разрэзаныя і згорнутыя ў некалькі слаёў старыя газеты. Яшчэ адно вырашэнне праблемы — пастаўлены ўверх дном шкляны слоік. Але пастаўце яго так, каб сценкі не дакраналіся да лістоў, а то яны могуць абмарозіцца. Часам садаводы загадзя рыхтуюць драцяныя каркасы, абцягнутыя ў некалькі слаёў плёнкай. Па сваёй канструкцыі гэтыя індывідуальныя ўкрыцці нагадваюць абажуры настольных лямпаў.

● *Калі цвіце чаромха — заўсёды бывае холадна. Асабліва бывае холадна, калі дуб распусціцца.*

● *Авёс трэба сеяць дні за два пасля або да надыходу поўніка і ніколі ў час зацьмення.*

● *Калі салавей заспяваў на голыя дрэвы, то чакай неўраджай на садавіну.*

● *Не сей пшаніцу раней дубовага ліста, г.зн. да яго з'яўлення.*

● *На Макея (24 мая) мокра — усё лета будзе мокрае.*

● *Камароў многа — дождж заўтра будзе, камароў мала — аўса і траў не будзе, многа мошак — рыхтуй па грыбы кошык.*

● *З Пахома (28 мая) устанаўліваецца зусім летняе надвор'е.*

● *Дуб перад ясенем ліст пусціць — да сухога лета.*

● *Зацвітанне бэзу супадае з першым летнім цяплом, з душнымі начамі. Цвіценне вішні — сігнал для лёту капуснай, маркоўнай і цыбульнай мухі, капуснай молі і капуснай бялянкі. Трэба прадугледзець меры барацьбы з імі. Часам у канцы мая здараюцца замаразкі, таму неабходна прыняць меры аховы раслін цеплалюбівых культур.*

● *Вечарам або ноччу неба зацягнула хмарамі — замаразкаў не будзе.*

● *Замаразкі прыметна змяншаюцца або зусім знікаюць, калі вечарам ці ноччу з'яўляецца раса. Адбываецца гэта таму, што пры расе выдзяляецца вялікая колькасць цяпла, якое награвае калязямны слой паветра.*

● *Калі на паверхню вады выплыла лісце гарлачыка белага — замаразкаў не будзе.*

Каляндар кветкавода

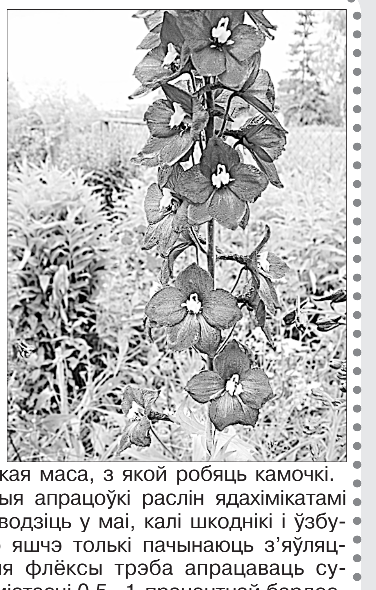

Цюльпаны і нарцысы ў стадыі бутанізацыі і чакаюць падкормкі. Падкарміце іх настоем каравяку (1:10) ці настоем мінеральных угнаенняў. Пасля зрэзвання кветак яшчэ раз падкарміце гэтыя расліны. У цюльпанаў трэба пакінуць хоць бы 2—3 ніжнія лісты для сілкавання цыбуліны, у нарцысаў іх пакідаюць поўнасцю.

Пачынаюць высаджваць больш цеплалюбівыя летнікі: дэкаратыўную фасолю, іпамею і інш..

Высаджваюць у грунт вяргіні пасля таго, як мінуць замаразкі. Розныя шматгадовыя кветкі і ружы падкормліваюць поўным мінеральным угнаеннем (20 г аміячнай салетры, 30 г суперфасфату і 20 г калійнай солі на 1 кв. м), мульчыруюць глебу торфам. У бэзу сістэматычна выдаляюць дзікія парасткі.

Для нармальнага развіцця півоняў іх трэба падкарміць за лета не менш як тры разы. Каб спрасціць работу, вясной можна ля кожнага кусціка на адлегласці 40—50 см зрабіць з чатырох бакоў вострым колам шурфы на глыбіню 30 см. У кожны шурф насыпаць мінеральных угнаенняў: азоцістых 30 г, калійных — 25 і фосфарных 20 г, шурф запоўніце вадой. Мінеральныя ўгнаенні, раствараючыся, будуць насычаць пажыўнымі солямі слой зямлі ля каранёў півоні.

Дзеляць старыя кусты флёксаў, дэльфініумаў, карэйскай хрызантэмы і позні прымулы. Каб паскорыць размнажэнне прымул, іх можна чаранкаваць. Прыкладна ў сярэдзіне мая ўсе сцёблы або іх частку шчыльна прыгінаюць да зямлі і прышпільваюць. Затым засыпаюць рыхлай пажыўнай глебай, якую заўсёды падтрымліваюць вільготнай. Да восені сцёблы ўкараняюцца.

Каб хрызантэмы лепш развіваліся, іх высаджваюць на лета ў адкрыты грунт. Раннія іх гатункі лепш вырошчваць без гаршкоў, гэта садзейнічае развіццю каранёў. Позднія гатункі, якія ўвосень пераносяць у памяшканне, высаджваюць у гаршках, але павялічваюць дрэнажную адтуліну альбо закапваюць гаршкі на 4—5 см ніжэй за ўзровень глебы. Пасля пасадкі іх мульчыруюць слоем перагною і паліваюць.

У канцы мая ў парніку пасля расады летнікаў дабаўляюць зямлю і рыхтуюцца да пасеву шматгадовых кветак.

На ўрадлівых глебах часта размнажаюцца мядзведкі. Для барацьбы з імі можна запраўляць у зямлю вакол раслін спецыяльна падрыхтаваную атруту з цыбулі, падсмажанай на алеі, мукі і гексахларану — усё гэта перамешваецца ў роўных частках так, каб атрымалася густая клейкая маса, з якой робяць камочкі.

Прафілактычныя апрацоўкі раслін ядахімікатамі лепш за ўсё праводзіць у маі, калі шкоднікі і ўзбуджальнікі хвароб яшчэ толькі пачынаюць з'яўляцца. Шматгадовыя флёксы трэба апрацаваць супраць белай плямістасці 0,5—1-працэнтнай бардоскай вадкасцю або іншымі прэпаратамі, якія змяшчаюць медзь. Калі на ўчастку ёсць расліны, заражаныя флёксавай сцябловай нематодай, то чаранкаваць флёксы трэба толькі да чэрвеня. У гэты час нематода яшчэ знаходзіцца ў ніжняй частцы сцябла, і чаранкі бываюць незаражанымі.

Каб засцерагчы ад шэрай плесні півоні, лілеі, ружы і іншыя дэкаратыўныя расліны, трэба іх апырскаць 2—3 разы прэпаратамі, якія ўтрымліваюць медзь, серу, паўтарыўшы апрацоўку праз 7—10 дзён. Цюльпаны, паражоныя шэрай плесняй, трэба выкінуць з участка і знішчыць.

Высаджваць кветкавыя культуры штогод на адных і тых жа ўчастках не варта, таму што ў глебе могуць накопліваецца ўзбуджальнікі хвароб. Таму важна захоўваць культуразварот. Напрыклад, астры можна садзіць на ранейшае месца толькі праз 5—7 гадоў, гладыёлусы і цыбульныя — праз 4—5 гадоў. Участкі трэба апрацоўваць ядахімікатамі. Прэпараты, асабліва фармалін, лепш дзейнічаюць, калі тэмпература глебы будзе вышэй за плюс 10 градусаў.

Падкормка бульбы

«Якія ўгнаенні лепш уносіць пад бульбу і калі гэта рабіць»?

Кацярына ШУЛЯК, *Барысаўскі раён.*

Для таго, каб бульба расла і давала ўраджай, патрэбны як арганічныя, так і мінеральныя ўгнаенні. Арганічныя: гной (вадкі, паўвадкі, на саламянай падсцілцы, торфагноевыя кампосты, птушыны памёт), зялёныя ўгнаенні і іншыя аказваюць станоўчы ўплыў на біялагічную актыўнасць і фізічную ўласцівасць глебы.

Прытрымліваючыся рэкамендацый Інстытута бульбаводства, на пясках і супесях лепш за ўсё **арганічныя ўгнаенні** ўносіць вясной, бо ўнесеная пад зіму частка пажыўных рэчываў лёгка вымываецца, а вось на цяжкіх глебах больш спрыяльна арганічныя ўгнаенні ўносіць увосень.

З **мінеральных угнаенняў** расліны атрымліваюць пажыўныя рэчывы — азот, фосфар, калій, кальцый, бор, медзь — у самы ранні перыяд росту і развіцця. Прымяняюцца ўгнаенні і для павышэння ўстойлівасці бульбы да хвароб.

З **калійных угнаенняў** найбольш распаўсюджаны **хлорысты калій**. Ён выпускаецца ў выглядзе гранул ці буйназярністых крышталікаў. Уносіць яго рэкамендуецца ўвосень пад перакопку, каб знізіць адмоўнае ўздзеянне хлору. Больш прыдатныя для бульбы бясхлорныя формы калійных угнаенняў: **сернакіслы калій, калімагнэзія**. Яны паляпшаюць якасныя паказчыкі харчовай і насеннай бульбы. Уносіць іх у глебу трэба пераважна вясной.

Пры недахопе **азоту** аслабляецца рост расліны, зніжаецца ўраджай і колькасць крухмалу ў клубнях. Лішак азоту прыводзіць да змянення перыяду вегетацыі, празмернага росту тканак. Сярод азотных угнаенняў найбольшая доля належыць **аміячнай салетры і мачавіне**. Лепшым азотным угнаеннем для бульбы з'яўляецца сульфат амонію. Істотнага росту ўраджайнасці пры яго ўнясенні не назіраецца, але павышаецца якасць клубняў, павышаецца ўтрыманне ў іх крухмалу, яны менш паражаюцца паршой.

Фосфар садзейнічае развіццю каранёвай сістэмы на ранніх этапах росту бульбы і паскарае яе выспяванне. Асноўныя фосфарныя ўгнаенні — **суперфасфат і сульфат амонію**.

Да **комплексных угнаенняў** адносіцца попел дроў, саломы і іншых прадуктаў арганічнага паходжання. У попеле акрамя фосфару, калію і кальцыю змяшчаецца магній, жалеза, бор, марганец, але няма хлору, таму ён з'яўляецца каштоўным угнаеннем. Уносіцца попел пры асноўнай апрацоўцы глебы або як падкормка.

Устаноўлены ўплыў **мікраэлементаў** на паскарэнне развіцця раслін, працэсаў плодаўтварэння. Мікраэлементы садзейнічаюць больш ранняму накапленню масы клубняў, павялічваюць ураджайнасць бульбы. Найбольш важнымі мікраэлементамі для бульбы з'яўляюцца бор, медзь, цынк. Калі іх не хапае клубням, лупіны робяцца шурпатымі, растрэскваюцца, ствараюцца спрыяльныя ўмовы для пранікнення хвароб, у прыватнасці, паршы.

ЗАХАЦЕЛАСЯ ЛЕСНІКУ ПАРАСЯЦІНЫ...

Жыхар вёскі Міхалькі Гомельскага раёна, мясцовыя ляснік, адправіўся на паляванне. У лес, вядома, які, па ідэі, з'яўляўся клопатам яго службовага абавязку. У памочніках быў сусед, які любіў шашлыкі. Пад іхні стрэл трапіла ў балацянцы свінка звыш чатырох пудоў вагі. І калі мужыкі натхнёна расказвалі адзін аднаму, як яны будуць гатаваць далікатэсы, на іх шляху дадому сустрэліся члены рэйдавай брыгады з таварыства паляўнічых і рыбаловаў. Справай займаецца міліцыя.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

ОАО «Минский приборостроительный завод»

220005, г. Минск, пр. Независимости, 58,
тел.: 293 04 13, 293 99 21, 284 98 54, факс 331 41 97

ПРИГЛАШАЕТ ПРИНЯТЬ УЧАСТИЕ

в переговорах по выбору подрядной организации на выполнение текущего ремонта литейного участка в корпусе 28 (побелка потолка, высота этажа 7 м), расположенного на территории завода. Срок выполнения работ — май—июнь 2008 г.

Дата и время проведения переговоров: 22.05.2008 г. в 10.00.

Источник финансирования проектных работ — собственные средства ОАО «Минский приборостроительный завод».

Конкурсные предложения принимаются до 16.00, 21.05.2008 г. по адресу: 220005, г. Минск, пр. Независимости, 58.

ПОМНІК... РАГУЛІ

Нядаўна мы паведамлялі пра тое, што ў Гомелі з'явіліся помнікі дворніку і пасажыру, якія яшчэ больш упрыгожылі горад над Сожам. І калі яны былі плёнам працы прафесійных скульптараў і дызайнераў, дык апошні помнік на Гомельшчыне стварылі вясковыя ўмельцы.

Гаворка ідзе пра макет каровы ў натуральную велічыню, устаноўлены на малочнатаварнай ферме населенага пункта Уборкі Лоеўскага раёна.

На ўрачыстасцях з гэтай нагоды гучалі песні, ставіліся інсцэніроўкі, праводзіліся конкурсы на малочную тэматыку. А ў фінале ўшанавання рагулі ўсе прысутныя пілі... малако і «закусвалі» пернікамі.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

Частное торговое унитарное предприятие «Мобиллюкс» **ликвидируется.** Претензии принимаются по тел. 8 029 352 56 31 в течение двух месяцев. Свидетельство № 190470449 считать недействительным.

РАСКЛАД РУХУ ЭЛЕКТРАЦЯГНІКОЎ ПА СТАНЦЫІ МІНСК-ПАСАЖЫРСКІ З 25 МАЯ 2008 ГОДА

Маршрут	Адпраўленне	Дні	Прыпынкі
НА АСІПОВІЧЫ			
Адпраўленне са ст. Мінск-Пасажырскі			
Пухавічы	0-20	штодз.	б/п п.п. Дрычын, Вендзеж, Тэхнікум
Асіповічы	4-49	штодз.	б/п п.п. Чыгуначны
Асіповічы	6-55	штодз.	усюды
Пухавічы	7-11	вых.	б/п п.п. Чыгуначны, Асееўка, Зазерка, Рыбцы, Н. Сяло, Вендзеж
Талька	7-51	штодз.	усюды
Пухавічы	8-05	вых.	б/п п.п. Чыгуначны, Зазерка
Асіповічы	8-33	штодз.	усюды
Талька	8-59	вых.	усюды
Асіповічы	9-29	штодз.	усюды
Асіповічы	10-14	вых.	усюды
Асіповічы	12-13	вых.	б/п п.п. Асееўка, Зазерка, Рыбцы, Н. Сяло, Вендзеж, Вярхі
Асіповічы	13-17	штодз.	усюды
Асіповічы	14-03	штодз.	усюды
Талька	14-31	нядз.	б/п п.п. Чыгуначны, Асееўка
Асіповічы	15-04	штодз.	усюды
Талька	16-16	штодз.	усюды
Асіповічы	17-24	штодз.	б/п п.п. Вярхі
Талька	17-56	штодз.	усюды
Асіповічы	18-23	штодз.	б/п п.п. Вярхі
Пухавічы	18-42	пт., нядз.	б/п п.п. Чыгуначны, Асееўка, Зазерка, Рыбцы, Н. Сяло, Вендзеж
Асіповічы	19-27	штодз.	усюды
Пухавічы	20-20	штодз.	усюды
Асіповічы	20-57	штодз.	б/п п.п. Вярхі
Адпраўленне з п.п. Інстытут культуры			
Асіповічы	6-10	штодз.	б/п Чыгуначны і Вярхі
Асіповічы	11-43	штодз.	усюды
Асіповічы	22-29	штодз.	б/п Вендзеж, Веленскі, Весялкоўскі, Вярхі
НА ОРШУ			
Адпраўленне з п.п. Інстытут культуры			
Орша (Стаянка па ст. Барысаў 2-02—4-15)	0-30	штодз.	б/п п.п. Дамашаны, Барсукі, Прал. Перамога
Барысаў	4-55	штодз.	б/п п.п. Слабада, Дамашаны, Загор'е, Барсукі
Орша	5-18	штодз.	б/п п.п. Красноўка, Трацілава, Чырвоная горка, Пераваланчы, Галашоўка, Дзятлава, Ламачына, Веравойша
Орша	6-29	штодз.	усюды
Барысаў	7-20	штодз.	усюды
Барысаў	8-10	штодз.	усюды
Барысаў	8-38	штодз.	усюды
Орша	9-17	вых.	усюды
Барысаў	9-57	вых.	усюды
Орша	10-44	штодз.	усюды
Орша	13-06	штодз.	б/п п.п. Садовы, Слабада, Загор'е, Барсукі, Прал. Перамога, Красноўка, Галашоўка
Орша	14-49	штодз.	усюды
Барысаў	15-30	вых.	усюды
Орша	16-20	штодз.	усюды
Барысаў	16-57	штодз.	усюды
Барысаў	17-26	штодз.	усюды
Орша	18-35	штодз.	да ст. Бобр — усюды, далей з прыпынкамі па станцыях
Барысаў	19-36	штодз.	усюды
Барысаў	20-21	штодз.	усюды
Адпраўленне са ст. Мінск-Усходні			
Барысаў	10-39	пт., вых.	б/п п.п. Садовы, Загор'е
Барысаў	11-29	вых.	усюды
Барысаў	12-14	штодз.	усюды
Барысаў	14-07	прац. дні	усюды
Орша	14-07	вых.	да ст. Бобр — усюды, далей з прыпынкамі па станцыях
Барысаў	22-13	штодз.	усюды

Пра магчымыя змяненні ў раскладзе – даведкі па тэлефоне 105

Ликвидационная комиссия Общественного объединения «Белорусский литературный фонд»
СООБЩАЕТ
В извещении об открытом аукционе по продаже объектов, входящих в состав имущественного комплекса учреждения «Санаторий-профилакторий писателей «Ислочь», опубликованном 24 апреля 2008 г. в газете «Звязда» № 78 в графе «Начальная цена единого предмета аукциона, руб.» **начальная стоимость указана без учета НДС.** Срок внесения денежных средств победителем аукциона — 30 рабочих дней после подписания договора.
УНП 100027337

Дзве даты
15 мая

1936 год — у вёсцы Вялікі Бор Хойніцкага раёна нарадзіўся выдатны беларускі пісьменнік Барыс Сачанка. Аўтар раманаў «Чужое неба», «Вялікі Лес», аповесцяў «Ваўчыца з Чортавай Ямы», «Палескія былі», шматлікіх крытычных артыкулаў і нарысаў. У 1993—1995 гадах — галоўны рэдактар выдавецтва «Беларуская энцыклапедыя імя П. Броўкі». Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі імя Я. Коласа і Літаратурнай прэміі імя І. Мележа.

1618 год — нямецкі астраном Іаган Кеплер, адзін з заснавальнікаў астраноміі новага часу, адкрыў закон руху планет, заклаў асновы тэорыі зацьменняў.

Цытата дня:

«Не бойся свайго песімізму. Ты яшчэ ўбачыш, што на самай справе быў аптымістам».
Веслаў Брудзінскі, польскі сатырык.

Усміхнёмся!

Хроніка здарэнняў:
«Учора ў Маскоўскім заапарку два з паловай невядомыя спрабавалі выкрасці льва».

☺

— Я ўчора з такой дзяўчынай пазнаёміўся!
— Ты хоць тэлефон узяў?
— Так! Глядзі, якая класная Нокіа!

☺

У маршрутцы:
— Перадайце на квіток.
— А чарадзейнае слова?
— Сніп снап снурэ, снурэ базілюрэ.

☺

Не ведаю, хто такі гэты Давай-Давай, але ўчора мы за яго так напіліся...

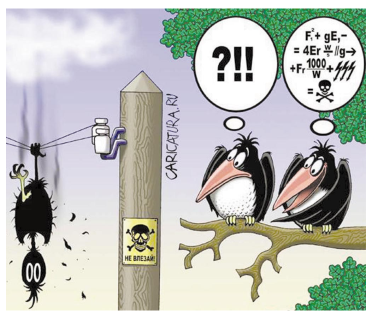

СВЕЦІЦЬ СОНЕЙКА Ў ДОМЕ...

Не адно. Сем. А можа і восьмае свае праменьчык пусціць. Бо як жа ўвішна абходжвае маму Жану Уладзіміраўну гэты маленькі хітрун Іллюша. Наш Максімка, кажа, такі харошанькі, такі харошанькі. Давайце з'ездзім да яго ў Мазыр, гасцінцы завязём.

Фота Івана ЧЭКАНА.

Жанчына ў адказ усміхаецца, пяшчотна гладзіць хлапчука па галоўцы і абяцае: з'ездзім, толькі восьме за рулём аўтамабіля. Хай толькі вольны час займее. А сама думае, што прапанова Іллюшы — гэта не проста словы, а, калі шчыра, дык намёк на тое, каб і яго брацікa сям'я Юмагужыных прыняла да сябе. Як гэта два гады таму было з імі, Іллюшам, Андрэйкам і Алесяй. Тады яна, Жана Уладзіміраўна, і яе муж Радзік Уралавіч наведаліся ў Жлобінскі сацыяльны прытулак і ўзялі ў сваю сям'ю траіх сірот. Яны даведаліся, што іх бацька, які ўстойліва трапіў у залежнасць ад «зялёнага змея», загінуў у полымі пажару, а маці, не адстаючы ад яго ў распіцці алкагольнай атруты, пасля смерці апошняга яшчэ больш улягла ў яе, за што і пазбаўлена бацькоўскіх правоў. Трое дзяцей апынуліся ў Жлобінскім сацыяльным прытулку, а двое самых маленькіх — Вераніка і Максімка — у Мазырскім дзіцячым доме. Вераніку праз нейкі час удачарыла адна сям'я, а Максімка застаўся ў той дзяржаўнай установе.

Суседзі і знаёмыя здзіўляліся ўчынку Юмагужыных, не разумелі іх: у сям'і — чацвёра дзяцей, навошта яшчэ траіх браць? Навошта абцяжарваць сябе лішнімі клопатамі?

— А што тут думаць было, — сказала ў размове са мной Жана Уладзіміраўна, — калі я з дзяцінства хацела, каб у мяне, акрамя брата Алега, з'явіліся некалькі сястрычак і брацікаў. Толькі нашы бацькі (а родам мы з вёскі Салтанаўка Жлобінскага раёна) думалі інакш. Тады я спрабавала ўгаварыць маму прынясці ў нашу сям'ю хоць бы адну дзяўчынку, сяброўкай яна была б мне. Ды не атрымалася. І я вырашыла: у маёй сям'і, калі вырасту і выйду замуж, будзе шэсць дзяцей. А можа і больш.

Тут Жана Уладзіміраўна ўсміхаецца і выдае:

— Калі я знаёмілася з хлопцамі і яны потым нейкі час заляцаліся да мяне, пыталася ім: у мяне будзе шэсць дзяцей. Дык, уявіце, яны, як гавораць у народзе, паварочвалі аглоблі.

— А як Радзік аднёсся да сказанага? Дзе вы пазнаёміліся?

— Пазнаёміліся тут, у Жлобіне. Я працавала кандуктарам у аўтобусе, а ён, прыехаўшы спачатку ў госці да сястры з Башкірыі, уладкаваўся затым на БМЗ штабялёўшчыкам, цяпер жа ён — брыгадзір калектыву па агрэгацы металу. Знаёмства адбылося ў аўтобусе, калі я выдавала яму білет на праезд. Праз год мы пажаніліся, і калі я сказала перад тым, як ён прапанаваў стварыць сям'ю, што ў мяне двое дзяцей, то пачула: ну і што з таго? Будуць яшчэ. Усе нашы будуць.

Так і атрымалася. Жана Уладзіміраўна нарадзіла Максіма ў 1997-м, а затым і Аіду ў 2004 годзе, якія з'явіліся ў сям'і следам за Аняй і Віталем. Спачатку ўчацвярых Юмагужыны жылі ў так званым часовым збудаванні, а калі на свет з'явіўся Максім, яно было заменена на пакой у інтэрнаце. Аіда ж нарадзілася, калі Юмагужыны атрымалі чатырохпакаёвую кватэру. Будавалі яе ўзяўшы крэдыт у банку.

Няма сумнення, кажуць Жана Уладзіміраўна і Радзік Уралавіч, што ў іх сям'і з'явіліся б яшчэ дзеці, толькі ўрачы з-за пагаршэння здароўя жанчыны не рэкамендавалі ёй больш нараджаць. І тады Юмагужыны адправіліся ў сацыяльны прытулак.

— Я выхоўваўся ў дзіцячым доме, — расказвае Радзік Уралавіч, — і ведаю, што гэта такое. Як бы там ні было добра, колькі б ні стараліся яго работнікі, але ўсё роўна дзецям у сям'і ўтульней, цяплей. Тут яны хутчэй набіраюць раўнавагу, забываючы пра тое, што раней з імі было, як жылося.

А жылося Іллі, Андрэю, Алесі, Вераніцы, Максіму вой як дрэнна. Бацька вечна п'яны і злосны. Толькі і ведаў, што крычаць ды лаяцца. А маці за ім — наўздагон. Дзеці галодныя, запушчаныя, прадастаўленыя самі сабе. З ежы ведалі бульбу, яблыкі ды яшчэ тое-сёе. Калі трапілі ў сям'ю Юмагужыных, думалі, што радыска — гэта ягады. І не дзіўна: у біялагічных бацькоў агарод пустазеллем зарос, дзяцей да працы яны не прывучалі, ды і самі ад работы збягалі. А спаць кладліся дзеці не распранаючыся.

Ці былі ў Жаны Уладзіміраўны і Радзіка Уралавіча апасенні, што іхнія біялагічныя дзеці не будуць канфліктаваць з прыёмнымі? Не, не было. Бо перш чым зрабіць гэты важны крок, бацькі параіліся з імі як з дарослымі, пастараліся растлумачыць, чаму гэта трэба. І яны ўсё зразумелі. Прыёмная мама прайшла навучанне на спецыяльных курсах, дзе вопытныя педагогі і псіхолагі рыхтавалі такіх, як яна, да новай місіі. Гэта, аднак, не азначала, што ўсё атрымлівалася гладка, нібы на паперы. У прыёмных дзяцей не было ніякага іншага адзення, акрамя таго, у якім яны прыйшлі з прытулку. Трэба было купіць яго, і Жана Уладзіміраўна паехала за ім ва ўкраінскі горад Хмяльніцкі, дзе яно каштуе танней. Трэба было адвучыць прыёмных дзяцей ад шкодных звычак: лічыць, што ўсё, што знаходзіцца на вуліцы ці ў двары — гэта іхняе, што можна з дому, з кватэры выносіць цацкі і не прыносіць іх назад, пакідаючы дзе папала. Трэба было падлячыць іх, бо яны кідаліся ў сне ў плач, пэўна, успамінаючы, як на іхніх вачах згарэў бацька.

Трэба было навучыць Андрэйку нармальна хадзіць, бо ён чамусьці хадзіў на паўсагнутых нагах і не размаўляў. Тут знайшлася работа не толькі для прыёмных бацькоў, але і для медыкаў, і педагогаў. Трэба было растлумачыць усім траім пра тое, што не трэба баяцца дарослых, калі яны працягваюць у іхні бок руку. Яны не будуць біць іх, а проста хочуць пагладзіць па галоўцы. І гэтак далей.

Сёння тыя цяжкасці мінулі. Але колькі вытрымкі, колькі такту і старання трэба было прыкласці Жане Уладзіміраўне і Радзіку Уралавічу для таго, каб пераадолець іх. Каб зрабіць жыццё дзяцей дастойным, каб у іх былі маленькія і вялікія радасці. Чужых дзяцей не бывае, сцвярджаюць Юмагужыны. Такой градацыі ў іх няма. Усе сямёра — іхнія, свае, родныя.

Аня — старэйшая, вучыцца ў Гомелі ў каледжы бытавога абслугоўвання, хоча быць мадэльерам-канструктарам адзення, любіць паэзію і нават спрабуе сама складаць вершы. Віталь — дзесяцікласнік, ва ўсім дапамагае бабульцы, якая жыве асобна. Максім любіць майстраваць, забірае дзяцей з садка (Аіду, Андрэя і Алесю). Ілля ўжо школьнік і з'яўляецца ці не першым памочнікам мамы Жаны. Дарэчы, прыёмныя дзеці ўжо прывыклі да таго, што новы тата Радзік не цураецца ніякай хатняй працы, у тым ліку і мыцця посуду. Такога ў іхняй ранейшай сям'і быць не магло.

Наогул, сям'я Юмагужыных ва ўсім стараецца быць разам. У вёсцы Чацвярня ў іх — дом-дача, дзе яны і працуюць, і адпачываюць на прыродзе. У кватэры — поўны дастатак. Ёсць мікрахвалевая печ, пральная машына, два тэлевізары, чатыры веласіпеды, хатні кінатэатр, мэбля. А нядаўна сям'я набыла легкавушку, на якой і збіраецца з'ездзіць у Мазыр да маленькага Максімкі.

— Прыёмныя дзеці ўжо прывыклі да новай абстаноўкі, да той пяшчоты і душэўнага цяпла, якія пануюць у сям'і, якія не абмінаюць іх, дзяцей з цяжкім лёсам, — гаворыць Жана Уладзіміраўна. — Але яшчэ сціскаюцца іхнія сэрцайкі, калі нас запрашаюць на святочныя сустрэчы ў той самы прытулак. Тады яны сцішана і насцярожліва, зазіраючы мне ў вочы, пытаюць, ці не пакіну я іх там? Не, не, мае родныя, мае дарагія, не пакіну. І Радзік Уралавіч, з якім мне пашанцавала ў жыцці, таксама той жа думкі. Усё ў нашай кватэры — для вас. І мы, бацькі, таксама — для вас.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

Чытайце ў наступным нумары

ТРЫ ЎМОВЫ З'ЯЎЛЕННЯ НЕМАЎЛЯЦІ

Нехта, вядома, можа прыгадаць распаўсюджаны стэрэатып, маўляў, чым больш дзяржава матэрыяльна падтрымае такія сем'і, тым большай будзе нараджальнасць. Бясспрэчна, не ўсё тут так адназначна: пажаданні наконт паляпшэння матэрыяльнага становішча ў маладых сем'яў прысутнічаюць. Але ў своеасаблівай сістэме прыярытэтаў займаюць толькі трэцяе месца. На другім — жыллёвая праблема. Галоўным жа, што, на думку маладых сем'яў, можа паспрыяць нараджэнню дзіцяці, называлася каханне.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	5.07	21.06	15.59
Віцебск —	4.50	21.02	16.12
Магілёў —	4.57	20.56	15.59
Гомель —	5.00	20.46	15.46
Гродна —	5.23	21.20	15.57
Брэст —	5.31	21.14	15.43

Месяц
Першая квадра.
Месяц у сузор'і Шаляў.

Імяніны
Пр. *Зоі, Апанаса, Барыса, Глеба, Давыда, Рамана.*
К. *Надзеі, Соф'і, Ізыдара, Яна.*

НАДВОР'Е на заўтра

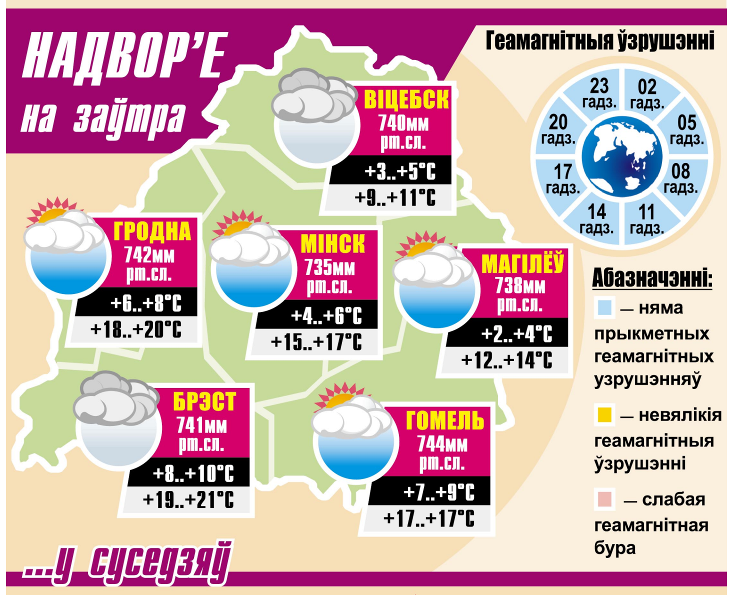

...у суседзяў

ВАРШАВА	+19..+21°С	КІЕЎ	+20..+22°С	РЫГА	+10..+12°С
ВІЛЬНЮС	+15..+17°С	МАСКВА	+10..+12°С	С.-ПЕЦЯРБУРГ	+8..+10°С

«ТЭРАПІЯ» ДЛЯ «ЗБОЧЫЎШЫХ» БАЦЬКОЎ

Штотыдзень спецыялісты аддзела сацыяльнай абароны насельніцтва сумесна з супрацоўнікамі аддзела па справах непаўналетніх прыходзяць на дапамогу дзецям, якія пакутуюць па віне самых блізкіх людзей на свеце. У адным з такіх рэйдаў па няўдалых сем'ях узялі ўдзел карэспандэнты газеты «Звязда».

Праблема такіх сем'яў не страчвае актуальнасці («на ўліку інспекцыі па справах непаўналетніх толькі Заводскага раёна Мінска знаходзяцца 85 няўдалых сем'яў». — Н.Д.). Як правіла, дарослыя злоўжываюць алкаголем і нідзе не працуюць, што, безумоўна, адбіваецца на дзецях. Малыя прадастаўлены самі сабе, галадаюць, хварэюць, прагульваюць урокі.

— Нярэдка прыязджаем у разгар чарговага запою, гаспадары сустракаюць нас лаянкай і пагрозамі, — расказвае па дарозе інспектар па справах непаўналетніх Заводскага раёна Юрый Камлевіч. — Мы ж у сваю чаргу можам забраць дзяцей у сацыяльны прытулак, калі сітуацыя не зменіцца. Некаторыя «мамы» ў страху пазбавіцца «роднай крывінкі» стараюцца выправіцца...

Фота аўтара.
Прафсаюзныя актывісты БДУ дораць радасць выхаванцам Лагойскага сацыяльнага прытулку.

За дзіця — як за выратавальнае кола

І вось мы прыехалі па першым адрасе. За дзвярыма доўга чакаць не прымусілі. На парозе нас сустрэў чарнявы хлопчык. Марк на днях вярнуўся з прытулку, які на два месяцы замяніў яму родны дом. «Гаспадар» не разгубіўся: смела працягнуў руку дзядзьку міліцыянеру.

— А мы сёння люстру новую павесілі, — падзяліўся сваёй радасцю хлопец.

— Чаму не ў школе? — строга пытаецца Юрый Станіслававіч.

— А я ў другую змену вучуся. Вось зараз кніжкі расстаўлю на паліцы, яе толькі што прыбілі, і буду збіраць ранец.

— А ці еў ты сёння што-небудзь? — спраўна выконвае сваю місію інспектар.

— Ага, — сказаў Марк і з гордасцю прадэманстраваў прадукты ў халадзільніку.

Маці Марка ўвесь гэты час стаяла побач з апушчанай галавой і не ўмешвалася ў размову мужчын.

Паводле слоў інспектара, як толькі забралі сына, жанчына, якая да гэтага «не прасыхала» ад гарэлкі, уладкавалася на працу, зрабіла рамонт у кватэры.

— Няхай сабе нечага не куплю, а для Марка буду рабіць усё магчымае, апошняе аддам сыну, — сказала яна, праводзячы нас да дзвярэй.

***

Парадавала і другая сям'я, да якой мы завіталі. Каля месяца таму іх дзяцей забралі ў прытулак. Цяпер жанчына прыводзіць кватэру ў належны стан: клеіць шпалеры, мые стол, наводзіць парадак у шафах.

— Былі б грошы, даўно б рамонт завяршыла. Дворнікам у дзіцячым садку уладкавалася, амаль усю зарплату аддаю дзяржаве на ўтрыманне дзяцей. У гэтым месяцы толькі 30 тысяч засталося на жыццё. Добра, што суседка дапамагае.

— Злоўжываеце цяпер гарэлкай?

— Не п'ю я больш. Дзяцей бы вярнуць...

«Дзеці вельмі добрыя, а сваіх бацькоў яны проста абагаўляюць. Была дзяўчынка, якая тут па тэлефоне выхоўвала сваю маці: «Мама ты не пі, табе сёння патрэбна схадзіць на работу...» Словы дачкі адскоквалі ад матулі, бы ад сценкі гарох: клапатлівая дачушка стала сацыяльнай сіратой».

— Згодна з Дэкрэтам Прэзідэнта № 18 «Аб дадатковых мерах па дзяржаўнай абароне дзяцей у няўдалых сем'ях» бацькі, якія адмаўляюцца ад выхавання сваіх дзяцей, павінны кампенсаваць дзяржаве грошы на іх утрыманне, — гаворыць Юрый Станіслававіч. — Я лічу, што ў дэкрэце маецца істотная недапрацоўка. Калі за тры месяцы бацькі не выправіліся — няхай плацяць грошы, калі ж адумаліся за гэты тэрмін — няхай бы дзяржава ўзяла на сябе гэты абавязак. А так атрымліваецца, што мы бацькам даём шанц выправіцца, а самі аўтаматычна заганяем іх у вугал: трэба аддаваць дзяржаве амаль увесь заробак (работа, якую ім прапаноўваюць, як правіла, малааплатная), а яшчэ і рамонт у кватэры трэба зрабіць за свой кошт. Таму пакуль што выкручваемся, як толькі можам, дапамагаем праз упраўленні сацыяльнай абароны (сабесы) шпалерамі. Калі чалавек мае жаданне выправіцца, яму трэба даваць шанц. А такія сем'і ёсць. Толькі за чатыры месяцы сёлета мы вярнулі ў біялагічныя сем'і 14 дзяцей, у мінулым годзе — каля паўсотні. Калі раней збіралі каля 200 матэрыялаў на пазбаўленне бацькоўскіх правоў, то летась іх было 120.

Сацыяльна-педагагічны цэнтр шукае прыёмных бацькоў для сваіх выхаванцаў. Вуліца Рафіева, 33, СПЦ з сацыяльным дзіцячым прытулкам «Утульнасць» . Кантактны тэлефон 277-32-50.

Не дом, а памыйніца...

Нам патрэбна 110-я кватэра, але Юрый Станіслававіч набірае на дамафоне 112. Асцярожны голас пытаецца: «Хто?» — «Міліцыя. Адчыніце, калі ласка».

Хоць у дом мы ўжо пранікнулі з дапамогай суседкі, шанцы на тое, што гаспадары нам адчыняць, малыя.

— Там старэнькая маці з дачкой жыве. Іх кватэра і па знешнім выглядзе, і па паху нагадвае памыйніцу, — гаворыць суседка. — Са сметніцы ўсялякі хлам цягнуць. Дзіця ўжо месяц знаходзіцца ў прытулку. А яны не дбаюць і не шманаюць, як жылі, так і жывуць. І нам не салодка побач з такімі суседзямі. Як толькі пацяплее, смурод адтуль даносіцца і мухі лётаюць.

У якасці доказу жанчына правяла нас на свой балкон. Адтуль мы ўбачылі заваленны рознымі, невядомага паходжання, рэчамі балкон негасцінных суседзяў.

«Адчыніце, а то дзверы будзем выбіваць», — спрабаваў уздзейнічаць на негасцінных гаспадароў інспектар. У адказ — ні слова, толькі чутна было, як яны пачалі барыкадзіраваць дзверы.

— Як бачыце, не па ўсіх адрасах удзельнікаў рэйда сустракаюць прыветна. Часам, на парозе сустракае бацька «пад мухай» з малатком у руках: «Не пушчу і ўсё тут».

***

У другую кватэру «плюшкіных» нам усё ж такі пашчасціла трапіць. Уся прастора перад уваходам у пакой гаспадыні завалена адзеннем, якое звешваецца з мэблі і ўсцілае падлогу. Але самой «нядбайнай» маці, на жаль, не было дома.

— Па сметніцах зноў пабіраецца, — уздыхае сястра. — Не слухае мяне, цягне ўсё дадому. Вось цяпер дачок забралі, а яна і не думае парадак наводзіць.

Калі спускаліся ўніз, Юрый Станіслававіч пацікавіўся:

— Думаеце, гэта самая страшная кватэра? — Ёсць такія, што прусакі на галаву валяцца, вокны разбітыя і брудней, чым на вуліцы. Дзеці так і спяць на кучы вопраткі. Дык мала таго, што яны не ведаюць, што можна спаць на чыстай прасціне і накрывацца коўдрай, яны яшчэ галадаюць. Ніколі не забуду, як малыя елі хлеб, які мы прывезлі са сталовай. Такое адчуванне было, што яны елі не хлеб, а пернік...

На свае вочы бачыла, як людзі, ледзь убачыўшы чалавека ў форме, пачынаюць апраўдвацца, кідаюцца наводзіць парадак. Значыць, рэйды патрэбныя. Калі хоць адна сям'я выправіцца, задумаецца над будучыняй сваіх дзяцей — ездзілі не дарэмна.

«У дэкрэце маецца істотная недапрацоўка. Калі за тры месяцы бацькі не выправіліся — няхай плацяць грошы, калі ж адумаліся за гэты тэрмін — няхай бы дзяржава ўзяла на сябе гэты абавязак. А так атрымліваецца, што мы бацькам даём шанц выправіцца, а самі аўтаматычна заганяем іх у вугал...»

Месца, дзе вырашаецца іх лёс

Калі жыццё дзіцяці робіцца невыносным і нават небяспечным, яго адпраўляюць на нейкі час (максімум дзеці могуць знаходзіцца ў сацыяльным прытулку шэсць месяцаў) — у рэабілітацыйны цэнтр. Менавіта туды — ў сацыяльна-педагагічны цэнтр з сацыяльным дзіцячым прытулкам «Утульнасць» Мінска і Лагойскі раённы дзіцячы сацыяльны прытулак я і накіравалася пасля рэйда.

Сацыяльныя педагогі расказалі, што, чым раней будзе выяўлена і пастаўлена на ўлік няўдалая сям'я, тым лепш для дзіцяці. Бо часцей за ўсё ў прытулкі паступаюць педагагічна запушчаныя дзеткі. Чым старэйшыя дзеці, тым складаней выправіць памылкі «збочыўшых» бацькоў.

— Цяпер у нас часова жывуць 19 хлопчыкаў і дзяўчатак, — расказвае псіхолаг Лагойскага раённага дзіцячага сацыяльнага прытулку Таццяна Арэф'ева. — За няпоўныя восем гадоў існавання прытулку мы сутыкнуліся з лёсам 283 дзяцей. У асноўным гэта дзеці пры жывых бацьках, дакладней, маці, бо большасці з іх свайго бацькі не ведае. А калі і ведае, то ён не з'яўляецца бацькам па пашпарце, таму і не адчувае адказнасці, і ўсё кладзецца на плечы маці. Апошнім часам заўважылі наступную тэндэнцыю: пачалі співацца маладыя маці, 23—25 гадоў, ніколі ў нас столькі дзяцей дашкольнага ўзросту не было.

— Наш прытулак разлічаны на 14 чалавек, — расказвае намеснік дырэктара сацыяльна-педагагічнага цэнтра з сацыяльным дзіцячым прытулкам «Утульнасць» Наталля Мікалаеўна Леута. — Сёння стопрацэнтная напаўняльнасць. Дзеці вельмі добрыя, а сваіх бацькоў яны проста абагаўляюць. Была дзяўчынка, якая тут па тэлефоне выхоўвала сваю маці: «Мама, ты не пі, табе сёння патрэбна схадзіць на работу, зрабі рамонт». Словы дачкі адскоквалі ад свядомасці матулі, бы ад сценкі гарох: клапатлівая дачушка стала сацыяльнай сіратой.

Традыцыйна праводзіцца дзень сям'і.

— Дзеці самі рыхтуюць канцэрт, а мы прыдумваем конкурсы, у якіх бяруць удзел як дзеці, так і бацькі. Гаворым пра дасягненні дзяцей. Каб яны задумаліся, выправіліся, забралі дзіця дадому. Але, што душой крывіць, маюцца выпадкі, калі дзіця трапляе да нас другі раз. Бывае так, што жанчына рэабілітуецца на час знаходжання дзіцяці ў прытулку, а пасля, як толькі аддаём дзіця ў сям'ю, пачынаецца старая песня. Таму пасля таго, як вярнулі дзіця ў біялагічную сям'ю, на працягу 6 месяцаў кантралюем, як маці выконвае свае абавязкі.

Надзея ДРЫЛА.

Бацькі павінны пакрываць выдаткі на ўтрыманне дзіцяці ў сацыяльным прытулку. Сума кампенсацыі залежыць ад ўзросту (чым старэйшае дзіця, тым больш трэба заплаціць), у сярэднім яна складае 150 тысяч рублёў.

Каментарый намесніка старшыні Упраўлення па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Лагойскага райвыканкама Валянціны МАМАЦЮК:

«Для таго, каб выплачваць такія грошы, бацькі павінны абавязкова ўладкавацца на работу. У нашым раёне ў 70 арганізацыях прадугледжаны працоўныя месцы для такіх работнікаў. Але бяруць на працу іх, як правіла, неахвотна, бо яны маюць моду прагульваць. Калі назбіралася 10 прагулаў за 3 месяцы, на работніка заводзіцца крымінальная справа. У нас за мінулы і гэты год заведзена толькі дзве такія справы (для параўнання толькі ў Заводскім раёне сталіцы з-за пропускаў зараз рыхтуецца каля 30 крымінальных спраў).

Асноўную масу людзей накіроўваем на працу ў СВК раёна (працуюць яны там паляводамі, жывёлаводамі...), бо толькі адзінкі з іх маюць нейкую прафесію. Максімальная зарплата там складае не больш за 250 тысяч. Усяго, пачынаючы з 2007 года, да нас паступіла 223 рашэнні суда аб абавязковым працаўладкаванні людзей. 85 працэнтаў з іх сёння працуюць у розных арганізацыях, астатнія, атрымаўшы накіраванне, не выходзяць на работу, а то і зусім знікаюць.»

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Мэта рэйдаў — не проста выявіць няўдалыя сем'і, але і аказаць ім сацыяльную дапамогу, даць бацькам рэкамендацыі ў афармленні дакументаў, папярэдзіць аб крымінальнай і адміністрацыйнай адказнасці за невыкананне абавязкаў па выхаванні непаўналетніх дзяцей.

ЗВЯЗДА
БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА
ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
РЭГІСТРАЦЫЙНЫ НУМАР 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ. РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСКІ, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХМАНЕНКА, Т. ПАДАЛЯК, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РАСОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВІДРЫЦКАЯ, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, І. ШЧУЧЭНКА.
НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 51, юрыдычнага — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 24 31 92, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 74 13 92, Баранавічах: 7 26 02, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэрыі: 292 22 03; прыём рэкламы тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by, рэдактар рэкламнага аддзела — тэл./факс 292 04 52.
http://www.zviazda.by; www.zviazda.by/ru/main (новая версія, якая тэсціруецца)
e-mail: info@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку».
Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.
Тыраж 33.840 Індэкс 63850. Зак. № 2521. Нумар падпісаны ў 19.30.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12